BÜYÜK TAARRUZ

yazan: NAZIM HİKMET
çizen: NURİ KURTCEBE

Cumhuriyet'in okurlarına armağanıdır.
31 AĞUSTOS 2008

Sahibi: Cumhuriyet Vakfı adına **İlhan Selçuk.** Genel Yayın Yönetmeni: **İbrahim Yıldız.** Yayın Koordinatörü: **Nuri Kurtcebe.**

Yayımlayan: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık AŞ Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk. No:2 34381 Şişli / İstanbul **Telefon:** (0212) 343 72 74 **Faks:** (0212) 343 72 64

Baskı: İhlas Gazetecilik AŞ 29 Ekim Cad. No: 23 Yenibosna / İstanbul **Telefon:** (0212) 454 30 00

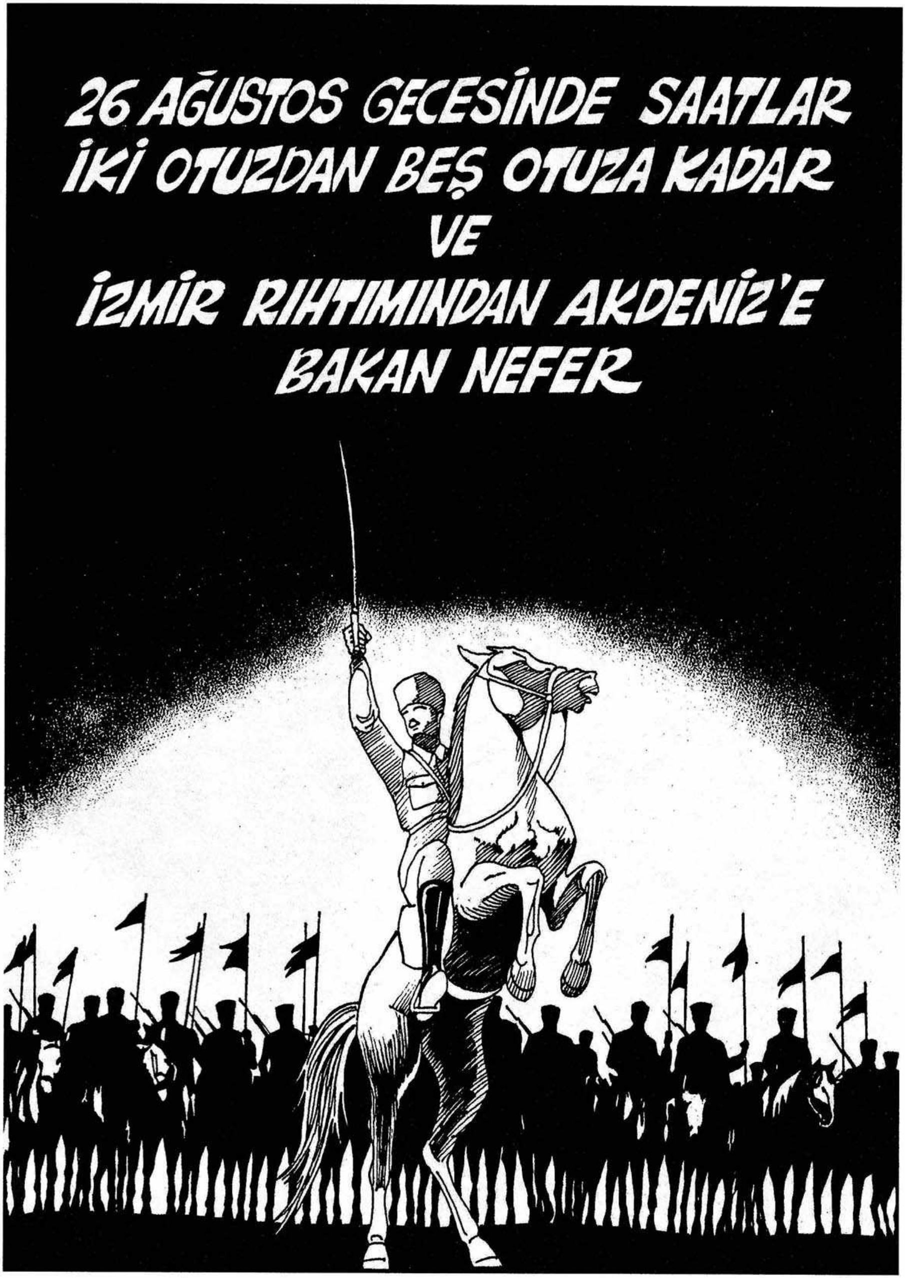
26 AĞUSTOS GECESİNDE SAATLAR
İKİ OTUZDAN BEŞ OTUZA KADAR
VE
İZMİR RIHTIMINDAN AKDENİZ'E
BAKAN NEFER

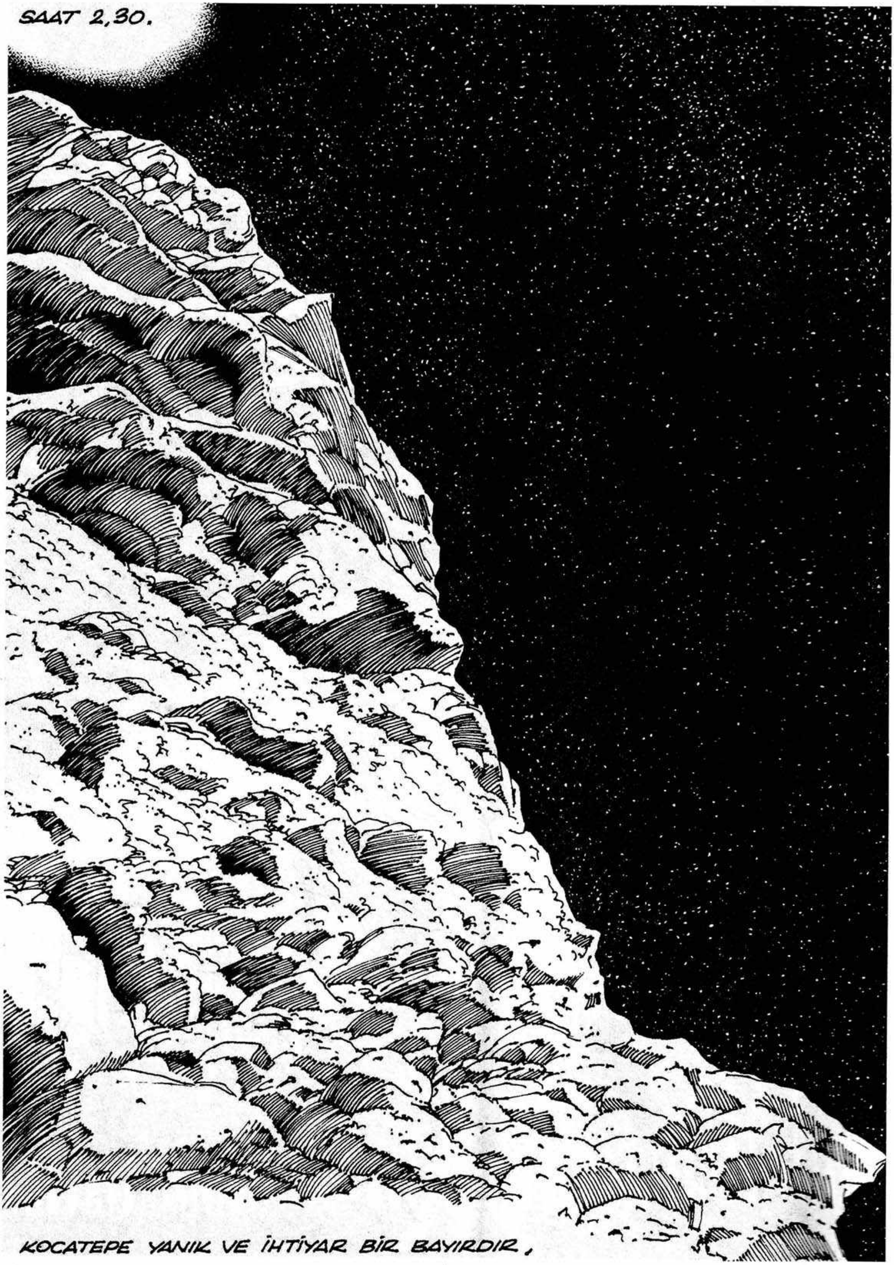
SAAT 2,30.
KOCATEPE YANIK VE İHTİYAR BİR BAYIRDIR,

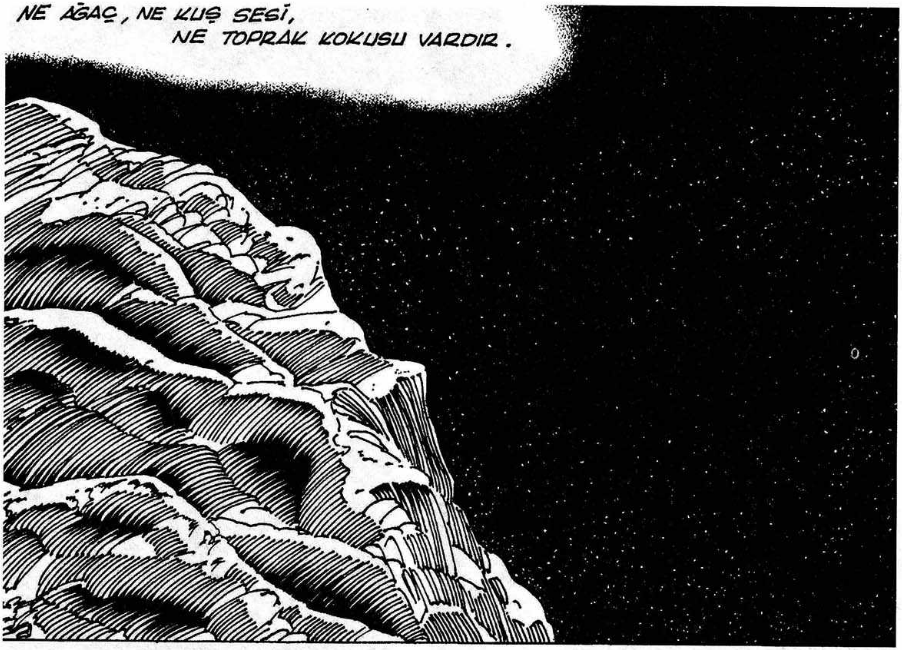
NE AĞAÇ, NE KUŞ SESİ,
NE TOPRAK KOKUSU VARDIR.

GÜNDÜZ GÜNEŞİN,
GECE YILDIZLARIN ALTINDA KAYALARDIR.

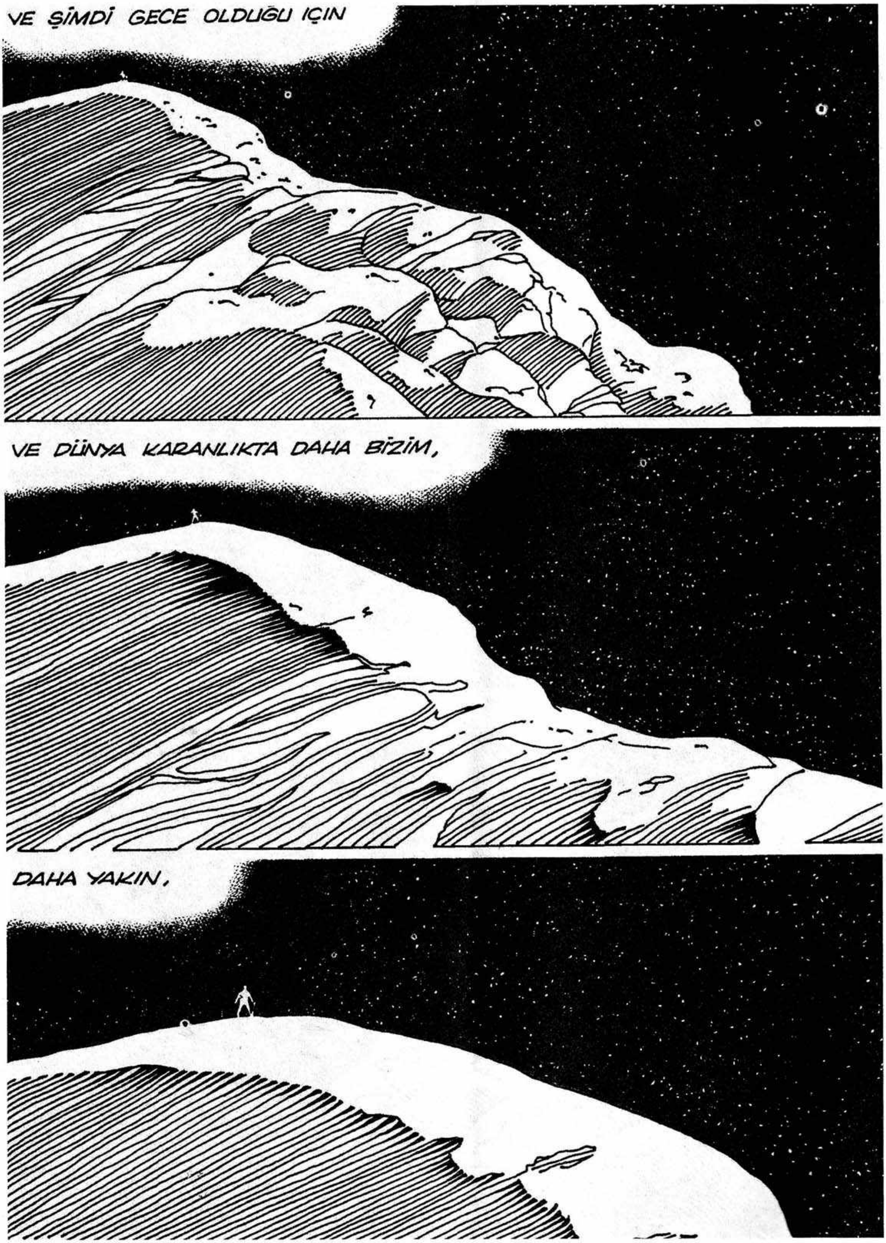
VE ŞİMDİ GECE OLDUĞU İÇİN
VE DÜNYA KARANLIKTA DAHA BİZİM,
DAHA YAKIN,

DAHA KÜÇÜK KALDIĞI İÇİN
VE BU VAKİTLERDE TOPRAKTAN VE YÜREKTEN
EVİMİZE, AŞKIMIZA VE KENDİMİZE DAİR
SESLER GELDİĞİ İÇİN

KAYALIKLARDA ŞAYAK KALPAKLI NÖBETÇİ
OKŞAYARAK GÜLÜMSEYEN BIYIĞINI
SEYREDİYORDU KOCATEPE'DEN
DÜNYANIN EN YILDIZLI KARANLIĞINI.

DÜŞMAN ÜÇ SAATLİK YERDEDİR
VE HIDIRLIK-TEPESİ OLMASA AFYONKARAHİSAR ŞEHRİNİN IŞIKLARI GÖZÜKECEK
KUZEYDOĞUDA GÜZELİM-DAĞLARI VE DAĞLARDA TEK TEK ATEŞLER YANIYOR.

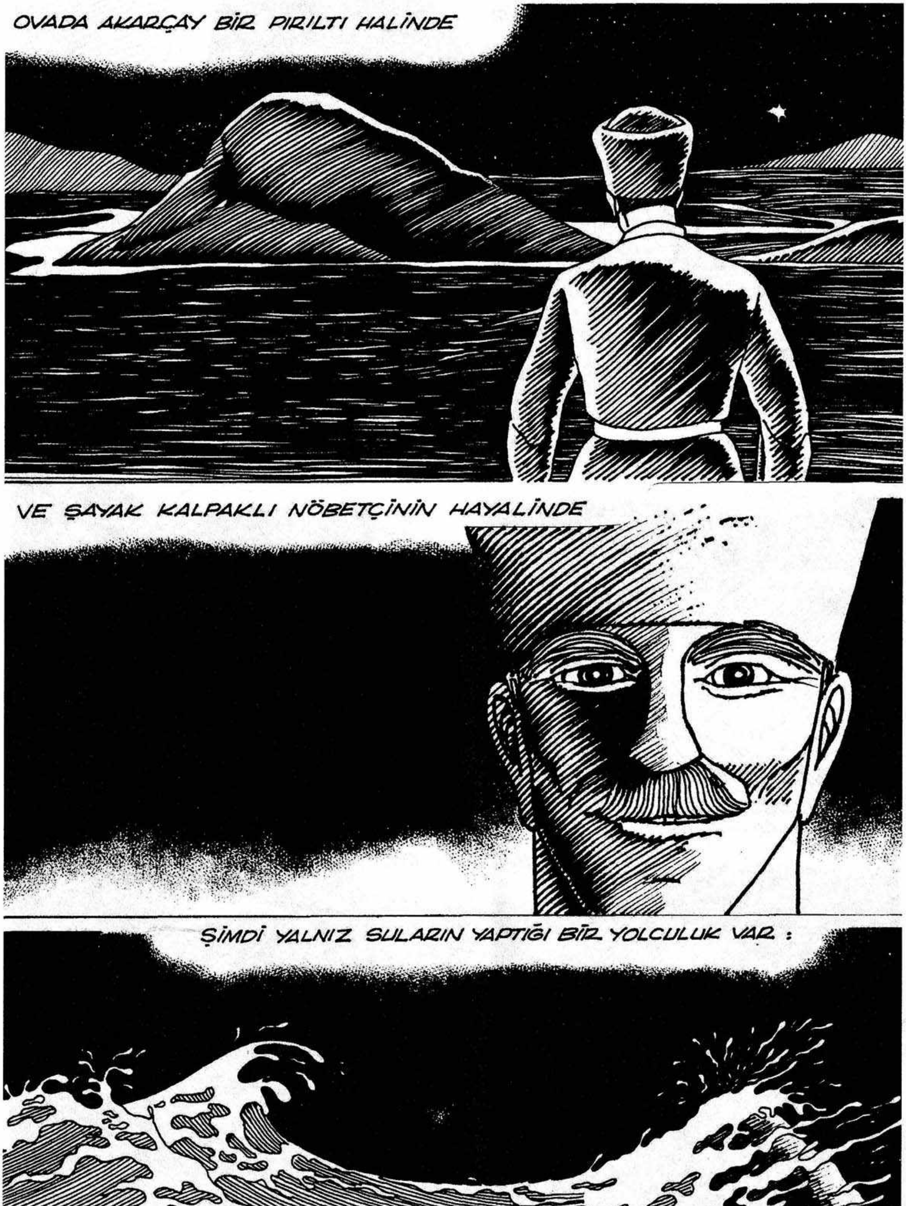
OVADA AKARÇAY BİR PIRILTI HALİNDE
VE ŞAYAK KALPAKLI NÖBETÇİNİN HAYALİNDE
ŞİMDİ YALNIZ SULARIN YAPTIĞI BİR YOLCULUK VAR :

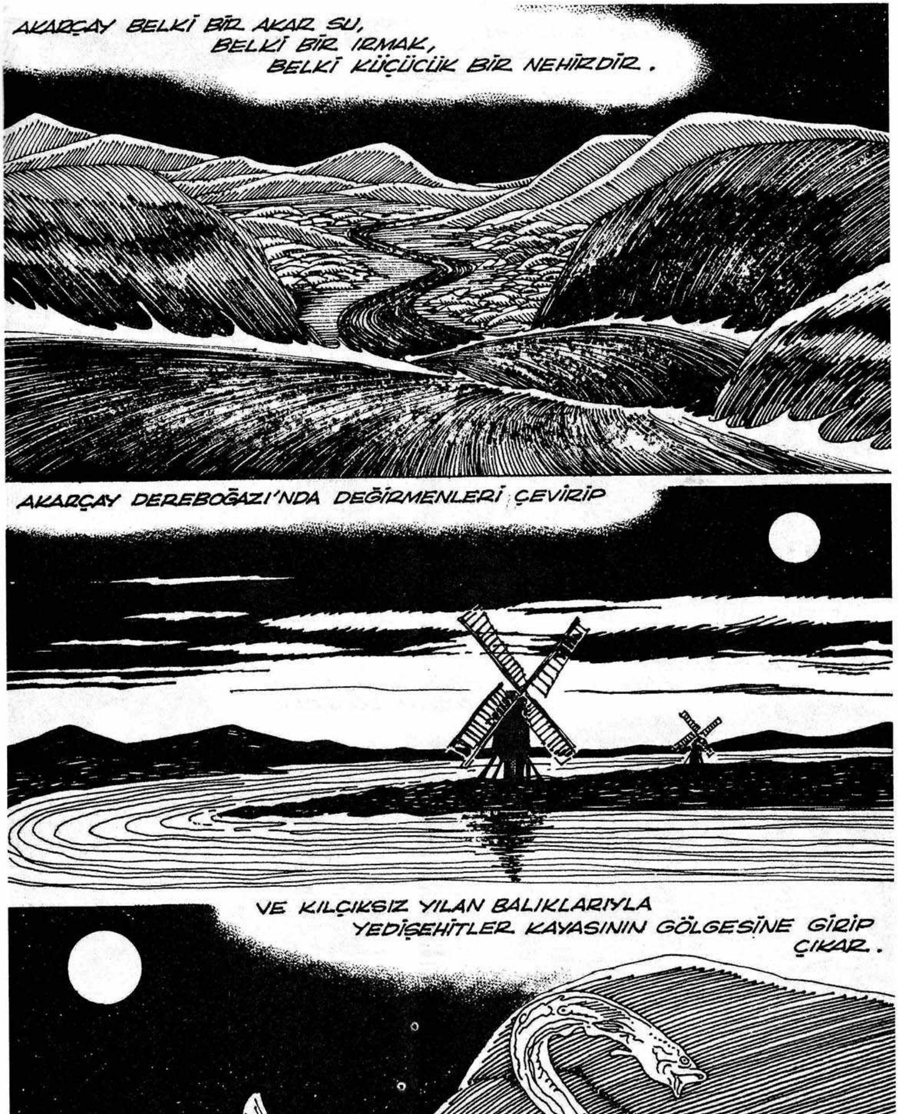
AKARÇAY BELKİ BİR AKAR SU,
BELKİ BİR IRMAK,
BELKİ KÜÇÜCÜK BİR NEHİRDİR.
AKARÇAY DEREBOĞAZI'NDA DEĞİRMENLERİ ÇEVİRİP
VE KILÇIKSIZ YILAN BALIKLARIYLA
YEDİŞEHİTLER KAYASININ GÖLGESİNE GİRİP
ÇIKAR.

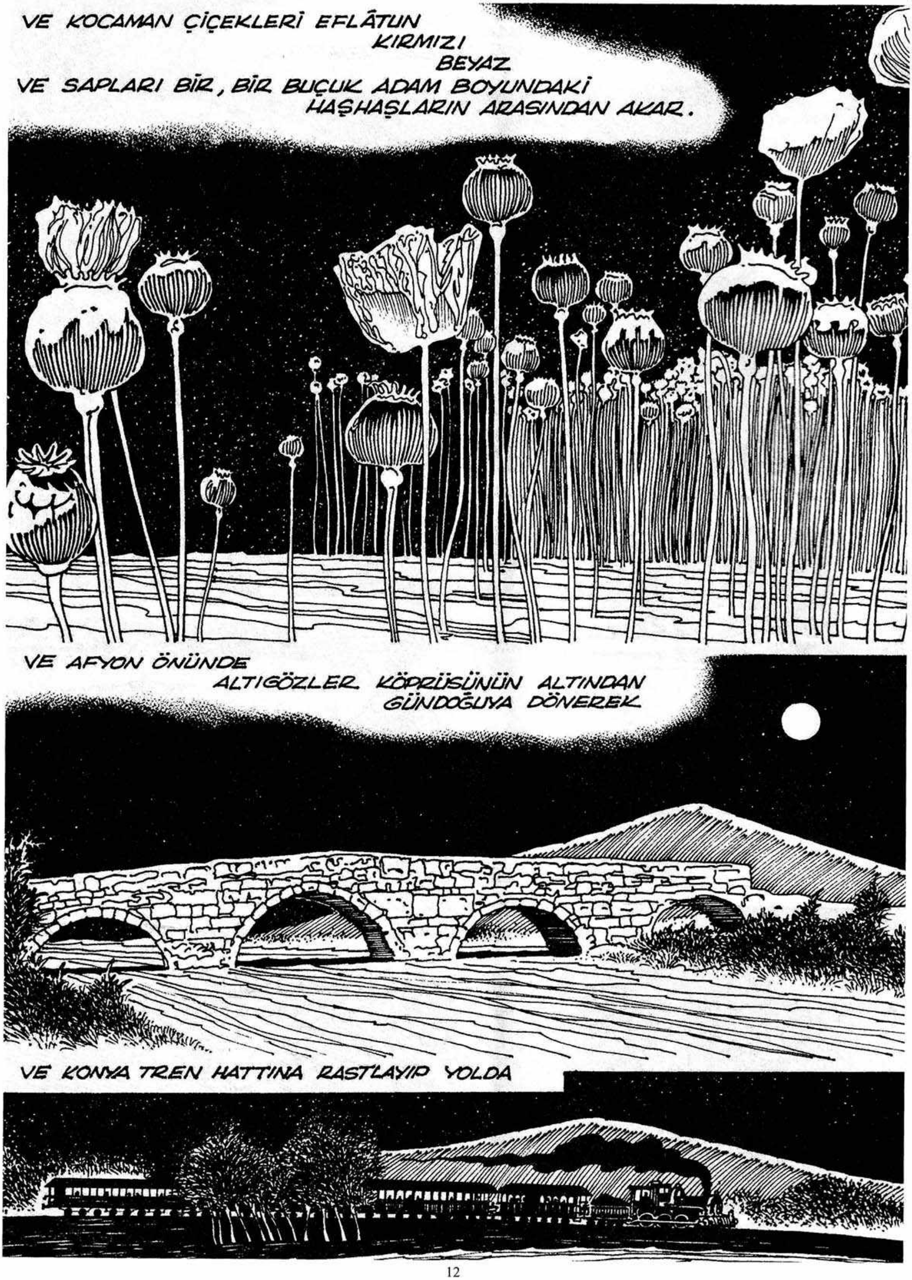
VE KOCAMAN ÇİÇEKLERİ EFLÂTUN
KIRMIZI
BEYAZ
VE SAPLARI BİR, BİR BUÇUK ADAM BOYUNDAKİ
HAŞHAŞLARIN ARASINDAN AKAR.
VE AFYON ÖNÜNDE
ALTIGÖZLER KÖPRÜSÜNÜN ALTINDAN
GÜNDOĞUYA DÖNEREK
VE KONYA TREN HATTINA RASTLAYIP YOLDA

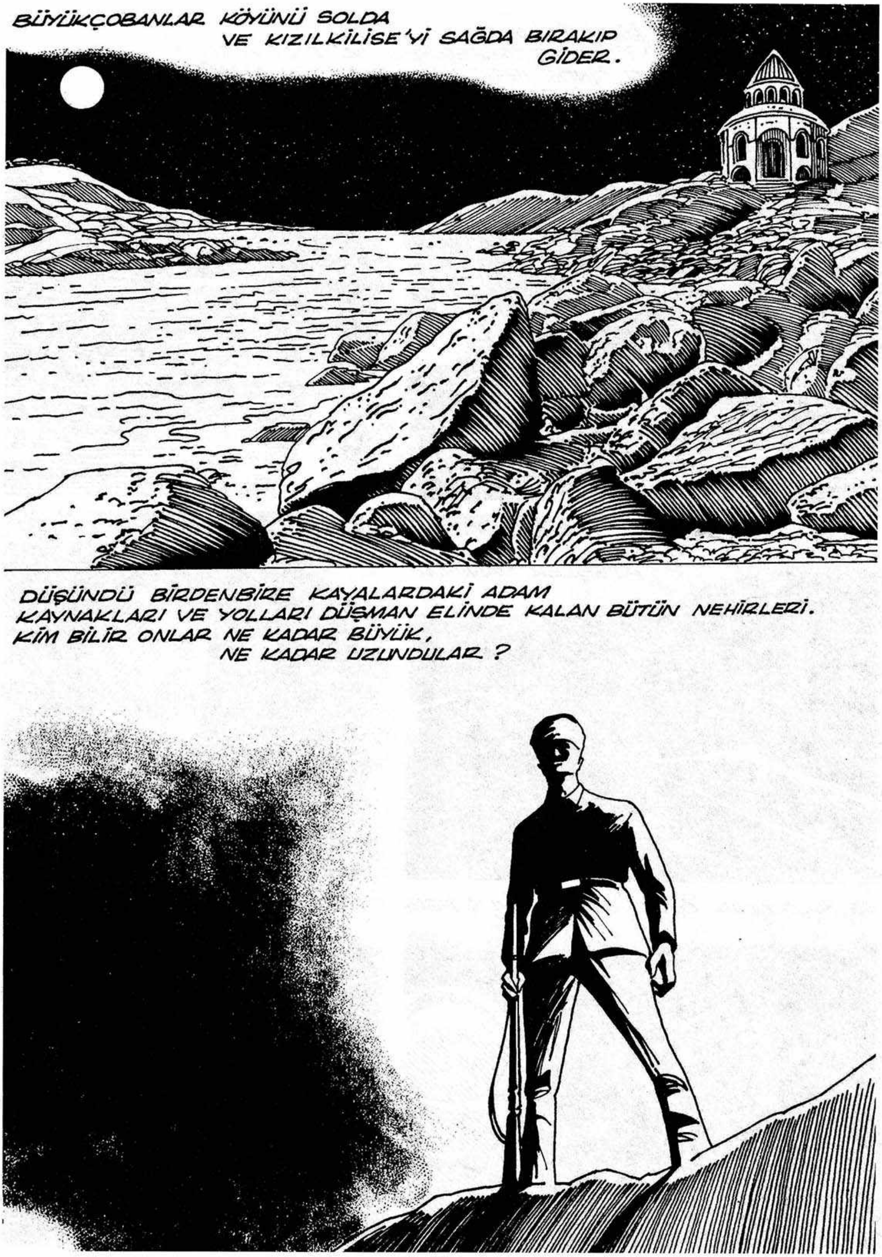
BÜYÜKÇOBANLAR KÖYÜNÜ SOLDA VE KIZILKİLİSE'Yİ SAĞDA BIRAKIP GİDER.
DÜŞÜNDÜ BİRDENBİRE KAYALARDAKİ ADAM KAYNAKLARI VE YOLLARI DÜŞMAN ELİNDE KALAN BÜTÜN NEHİRLERİ. KİM BİLİR ONLAR NE KADAR BÜYÜK, NE KADAR UZUNDULAR ?

BİRÇOĞUNUN ADINI BİLMİYORDU,
YALNIZ, YUNAN'DAN ÖNCE VE SEFERBERLİK'TEN EVVEL
SELİMŞAHLAR ÇİFTLİĞİNDE IRGATLIK EDERKEN MANİSA'DA
GEÇERDİ GEDİZ'İN SULARINI BAŞI DÖNEREK.

ŞAYAK KALPAKLI ADAM
NASIL VE NE ZAMAN GELECEĞİNİ BİLMEDEN
GÜZEL, RAHAT GÜNLERE İNANIYORDU
VE GÜLEN BIYIKLARIYLA DURUYORDU Kİ MAVZERİNİN YANINDA,

BİRDENBİRE BEŞ ADIM SAĞINDA ONU GÖRDÜ.

PAŞALAR ONUN ARKASINDAYDILAR.

O, SAATİ SORDU.
PAŞALAR:
ÜÇ.
DEDİLER.

SARIŞIN BİR KURDA BENZİYORDU.
VE MAVİ GÖZLERİ ÇAKMAK ÇAKMAKTI.

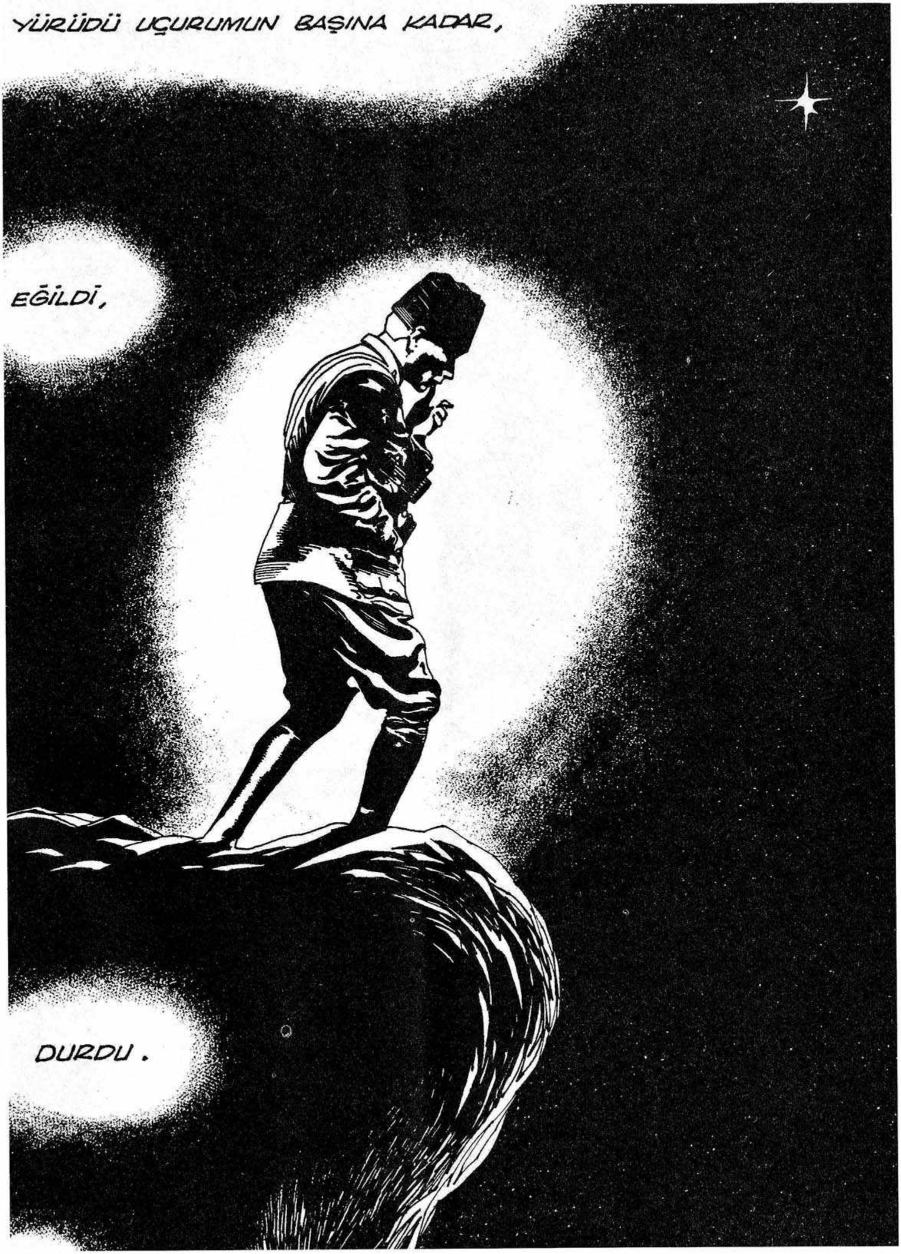
YÜRÜDÜ UÇURUMUN BAŞINA KADAR,
EĞİLDİ,
DURDU.

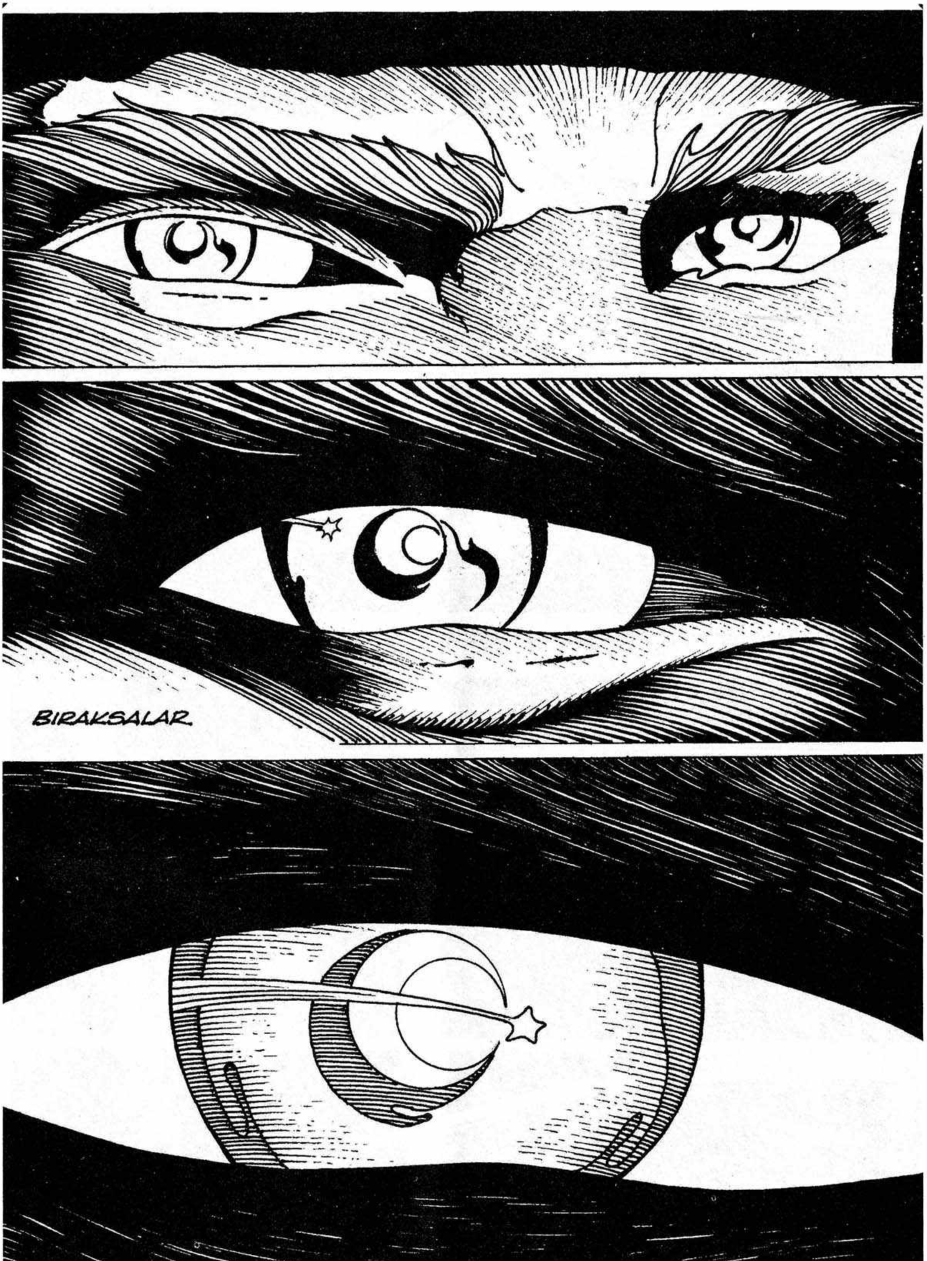
BIRAKSALAR

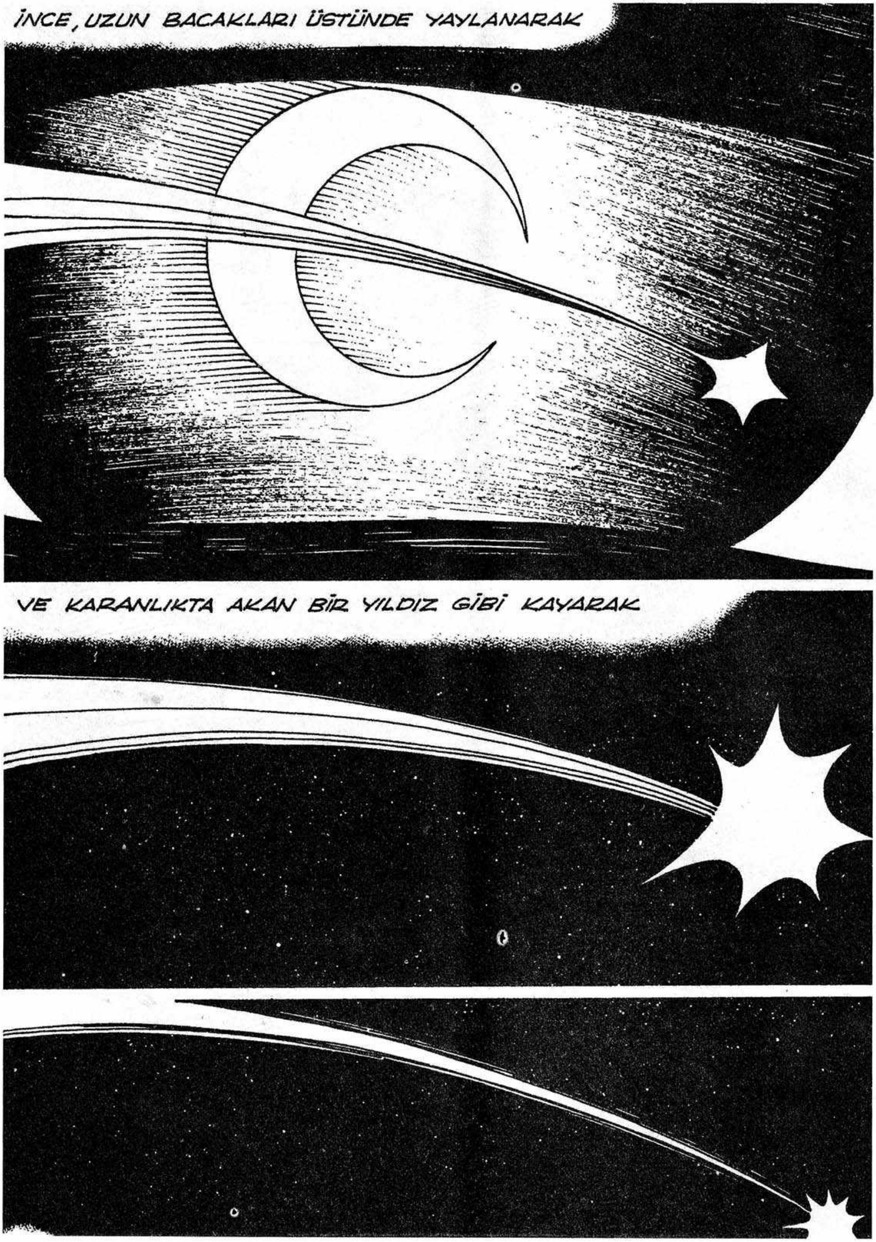
İNCE, UZUN BACAKLARI ÜSTÜNDE YAYLANARAK
VE KARANLIKTA AKAN BİR YILDIZ GİBİ KAYARAK

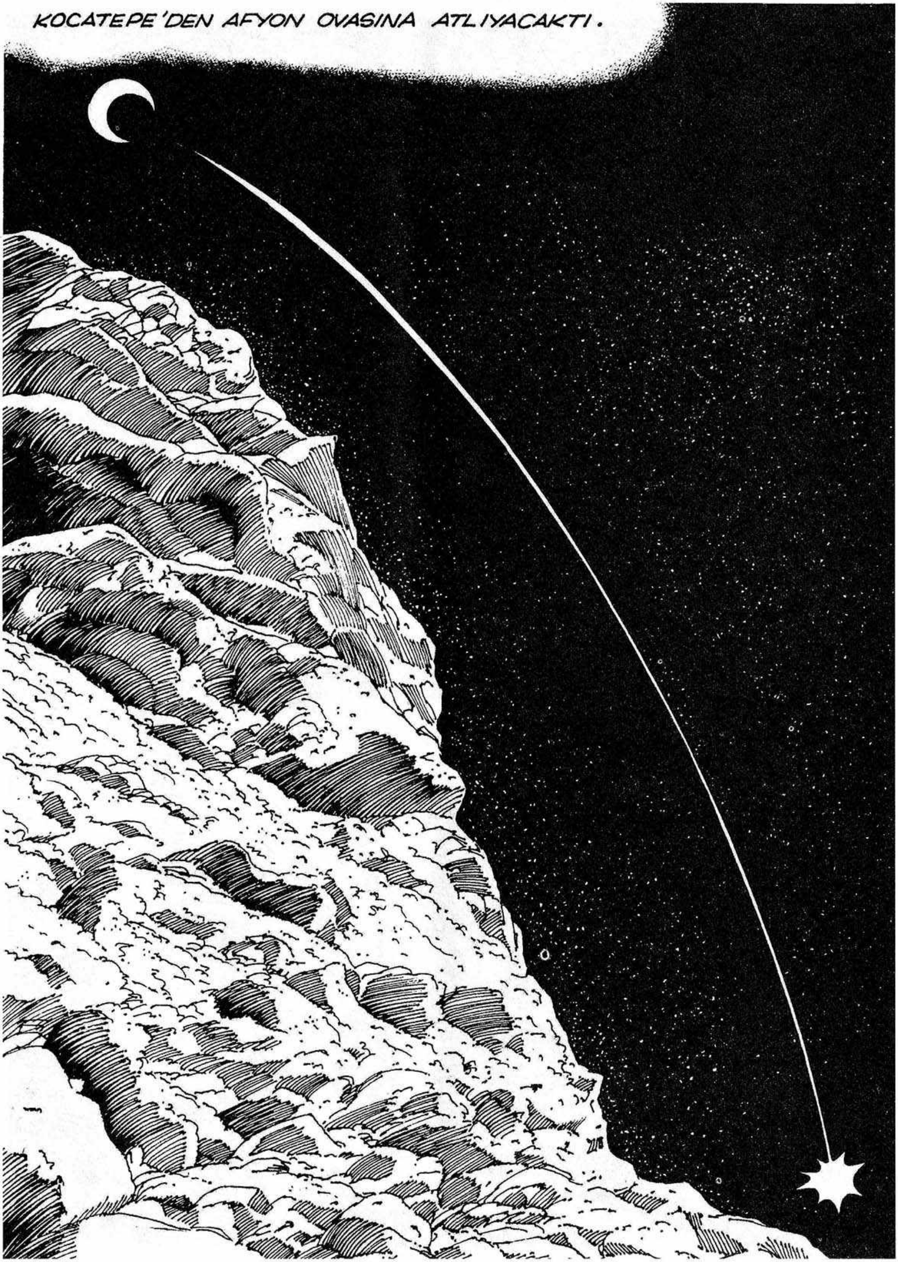
KOCATEPE'DEN AFYON OVASINA ATLIYACAKTI.

SAAT 3,30.
HALİMUR-AYVALI HATTI ÜZERİNDE
MANGA MEVZİİNDEDİR.
İZMİRLİ ALİ ONBAŞI
(KENDİSİ TORNACIDIR)
KARANLIKTA GÖZYORDAMIYLA
SANKİ ONLARI BİR DAHA GÖRMİYECEKMİŞ GİBİ
BAKTI MANGA EFRADINA BİRER BİRER:

SAĞDA BİRİNCİ NEFER
SARIŞINDI.
İKİNCİ ESMER.
ÜÇÜNCÜ KEKEMEYDİ
FAKAT BÖLÜKTE
YOKTU ONUN ÜSTÜNE ŞARKI SÖYLEYEN.
DÖRDÜNCÜNÜN YİNE MUTLAK BULAMAÇ İSTİYORDU CANI.
BEŞİNCİ VURACAKTI AMCASINI VURANI
TEZKERE ALIP URFA'YA GİRDİĞİ AKŞAM.

ALTINCI,
İNANILMIYACAK KADAR BÜYÜK AYAKLI BİR ADAM,

MEMLEKETTE TOPRAĞINI VE TEK ÖKÜZÜNÜ
İHTİYAR VE MUHACİR KARISINA BIRAKTIĞI İÇİN
KARDEŞLERİ ONU MAHKEMEYE VERDİLER
VE BÖLÜKTE ARKADAŞLARININ YERİNE NÖBETE KALKTIĞI İÇİN
ONA « DELİ ERZURUMLU » DERDİLER

YEDİNCİ, MEHMET OĞLU OSMAN DI.
ÇANAKKALE'DE, İNÖNÜ'NDE, SAKARYA'DA YARALANDI
VE GÖZÜNÜ KIRPMADAN
DAHA BİR HAYLİ YARA ALABİLİR,
YİNE DE DİMDİK AYAKTA KALABİLİR.
SEKİZİNCİ,
İBRAHİM,
KORKMAYACAKTI BU KADAR
BEMBEYAZ DİŞLERİ BÖYLE TIKIRDAYIP
BİRBİRİNE BÖYLE VURMASALAR.
VE İZMİRLİ ALİ ONBAŞI BİLİYORDU Kİ :
TAVŞAN KORKTUĞU İÇİN KAÇMAZ.
KAÇTIĞI İÇİN KORKAR.

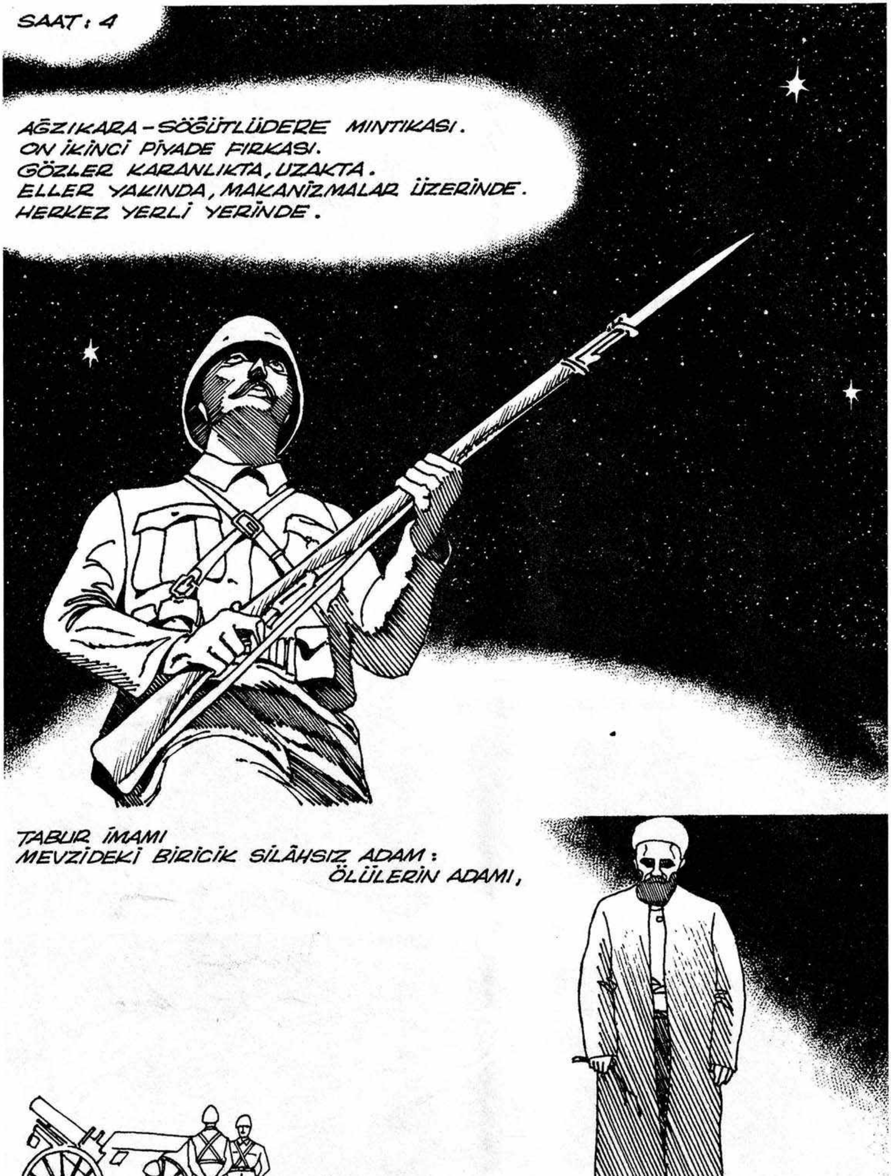
SAAT: 4
AĞZIKARA - SÖĞÜTLÜDERE MINTIKASI.
ON İKİNCİ PİYADE FIRKASI.
GÖZLER KARANLIKTA, UZAKTA.
ELLER YAKINDA, MAKANİZMALAR ÜZERİNDE.
HERKEZ YERLİ YERİNDE.
TABUR İMAMI
MEVZİDEKİ BİRİCİK SİLÂHSIZ ADAM:
ÖLÜLERİN ADAMI,

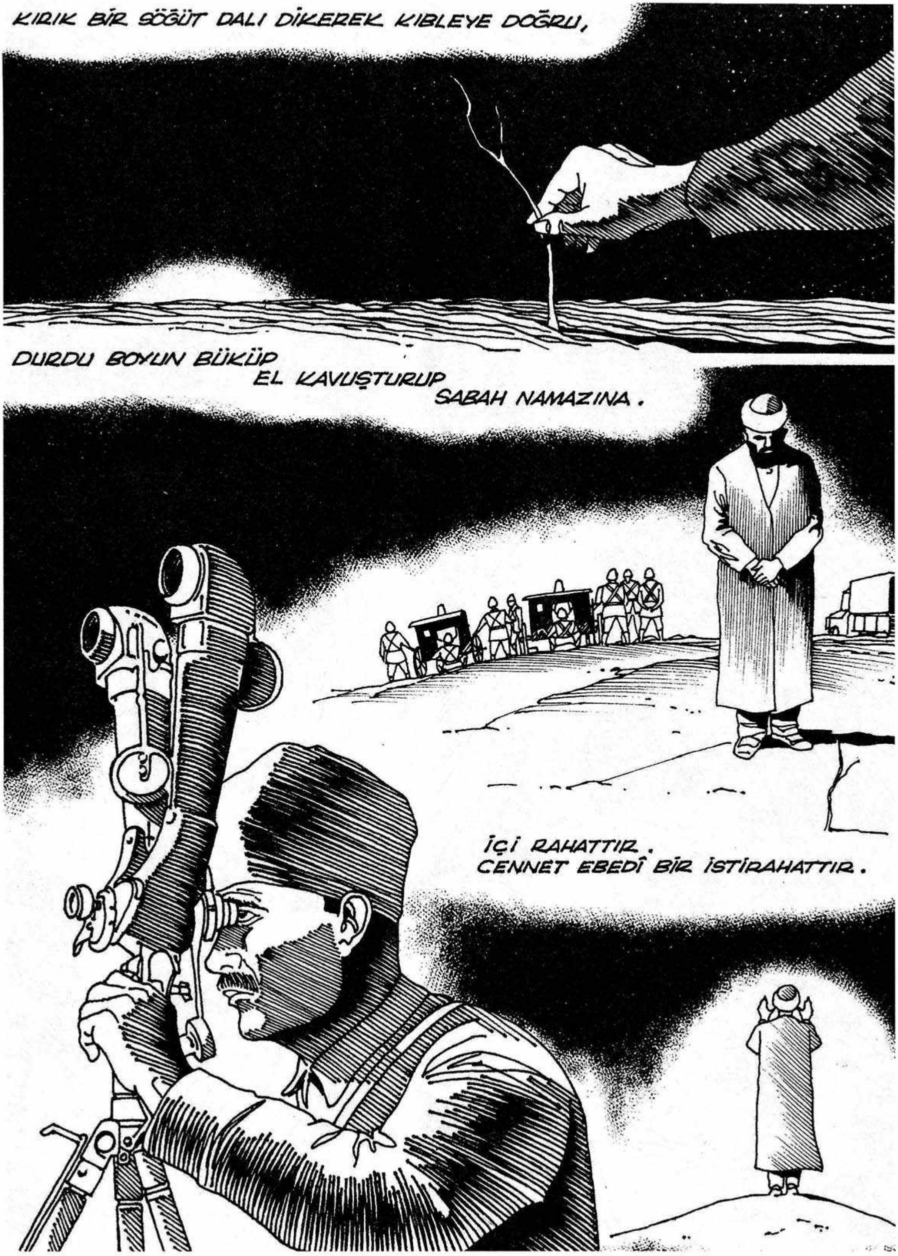
KIRIK BİR SÖĞÜT DALI DİKEREK KIBLEYE DOĞRU,
DURDU BOYUN BÜKÜP
EL KAVUŞTURUP
SABAH NAMAZINA.
İÇİ RAHATTIR.
CENNET EBEDÎ BİR İSTİRAHATTIR.

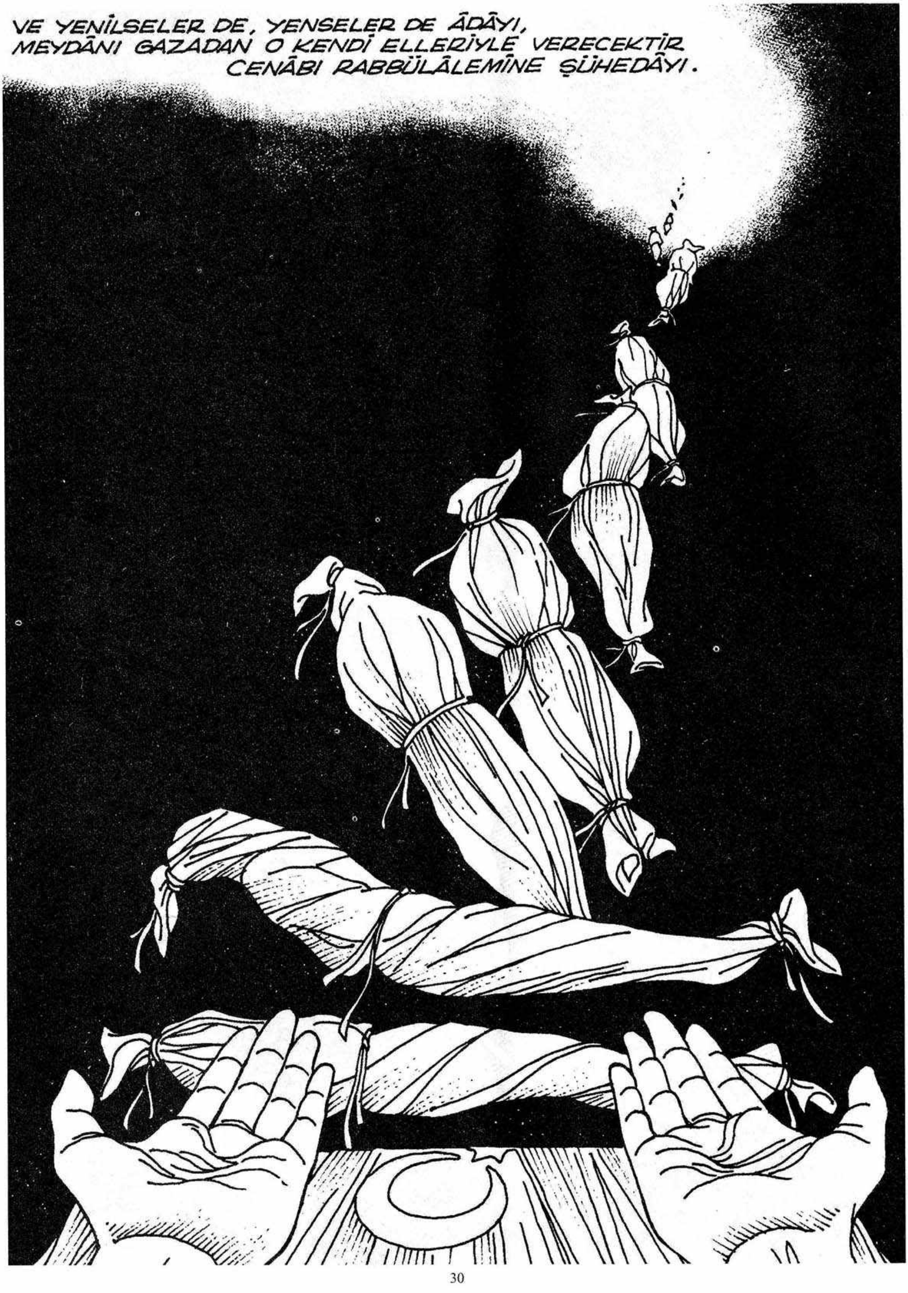
VE YENİLSELER DE, YENSELER DE ÂDÂYI,
MEYDÂNI GAZADAN O KENDİ ELLERİYLE VERECEKTİR
CENÂBI RABBÜLÂLEMİNE ŞÜHEDÂYI.

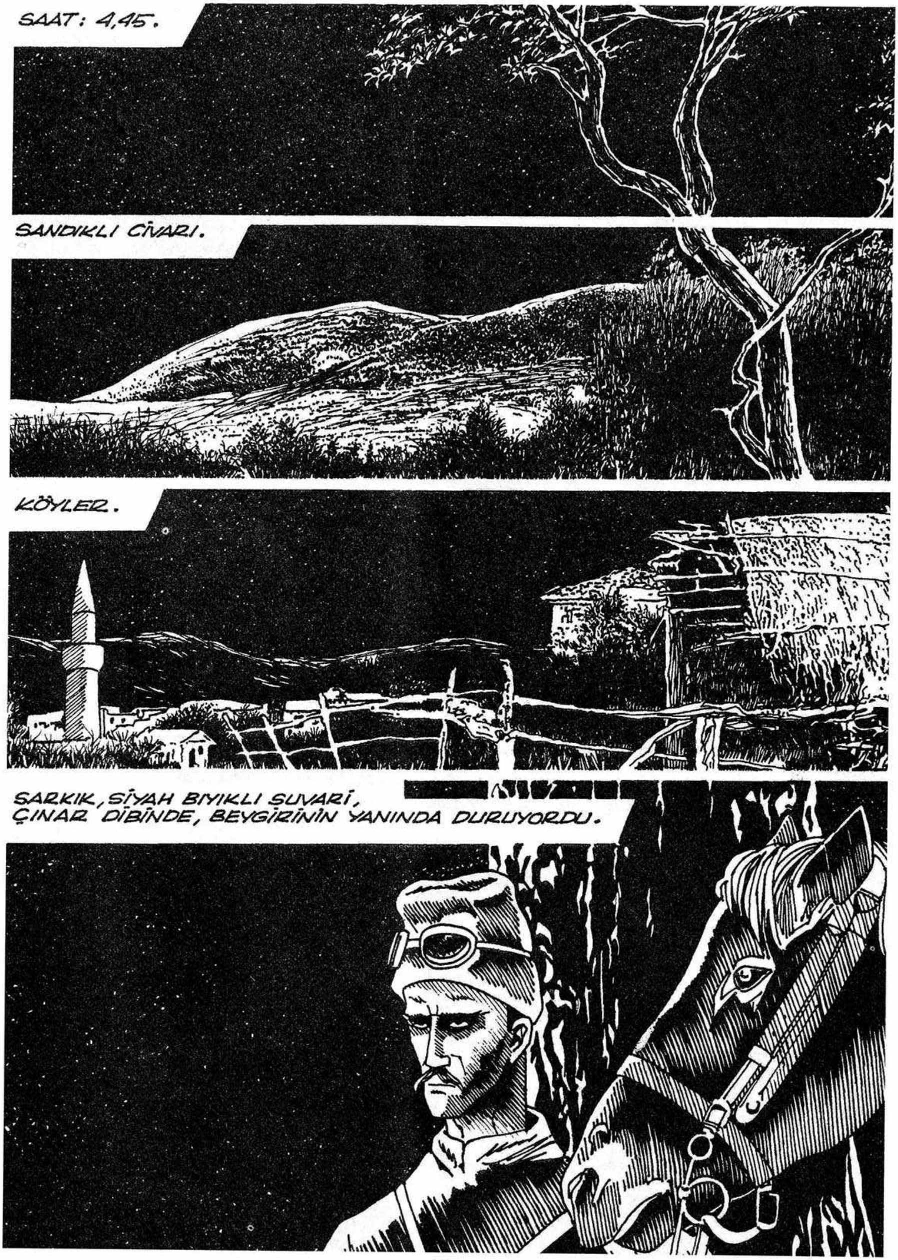
SAAT: 4,45.
SANDIKLI CİVARI.
KÖYLER.
SARKIK, SİYAH BIYIKLI SUVARİ,
ÇINAR DİBİNDE, BEYGİRİNİN YANINDA DURUYORDU.

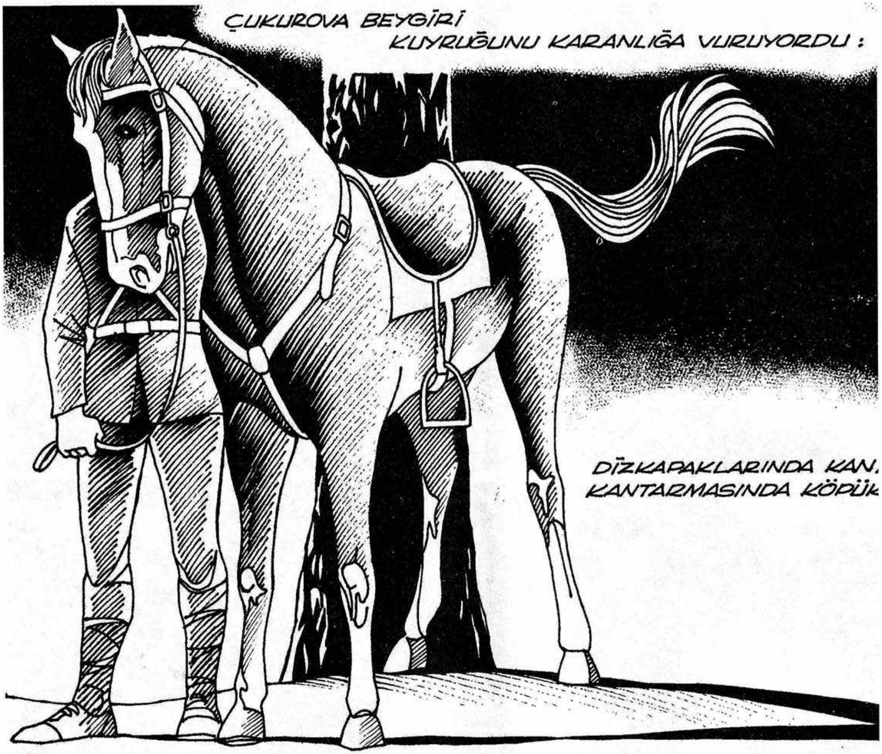
ÇUKUROVA BEYGİRİ
KUYRUĞUNU KARANLIĞA VURUYORDU :
DİZKAPAKLARINDA KAN,
KANTARMASINDA KÖPÜK

İKİNCİ SÜVARİ FIRKASI'NDAN DÖRDÜNCÜ BÖLÜK,
ATLARI, KILIÇLARI VE İNSANLARIYLA HAVAYI KOKLUYOR.

GERİDE, KÖYLERDE BİR HOROZ ÖTTÜ.
VE SARKIK, SİYAH BIYIKLI SÜVARİ ELLERİNİN TERSİYLE YÜZÜNÜ ÖRTTÜ.
KARŞI DAĞLAR ARDINDA, DÜŞMAN ELİNDE KALAN BİR BAŞKA HOROZ VARDIR:
BALTAİBİK, SÜTBEYAZ BİR DENİZLİ HOROZU.
DÜŞMANLAR HER HAL ONU ÇOKTAN KESİP ÇORBASINI YAPMIŞLARDIR.

SAAT BEŞE ON VAR.
KIRK DAKKA SONRA ŞAFAK SÖKECEK.
KORKMA SÖNMEZ BU ŞAFAKLARDA YÜZEN AL SANCAK.

TINAZTEPE'YE KARŞI KÖMÜRTEPE GÜNEYİNDE
ON BEŞİNCİ PİYADE FIRKASI'NDAN İKİ İHTİYAT ZABİTİ
VE ONLARIN GENCİ, UZUNU,
DARÜLMUALLİMİN MEVZUNU
NUREDDİN EŞFAK,
MAVZER TABANCASININ EMNİYETİYLE OYNAYARAK
KONUŞUYOR:
BİZİM İSTİKLÂL MARŞI'NDA AKSAYAN BİR TARAF VAR,

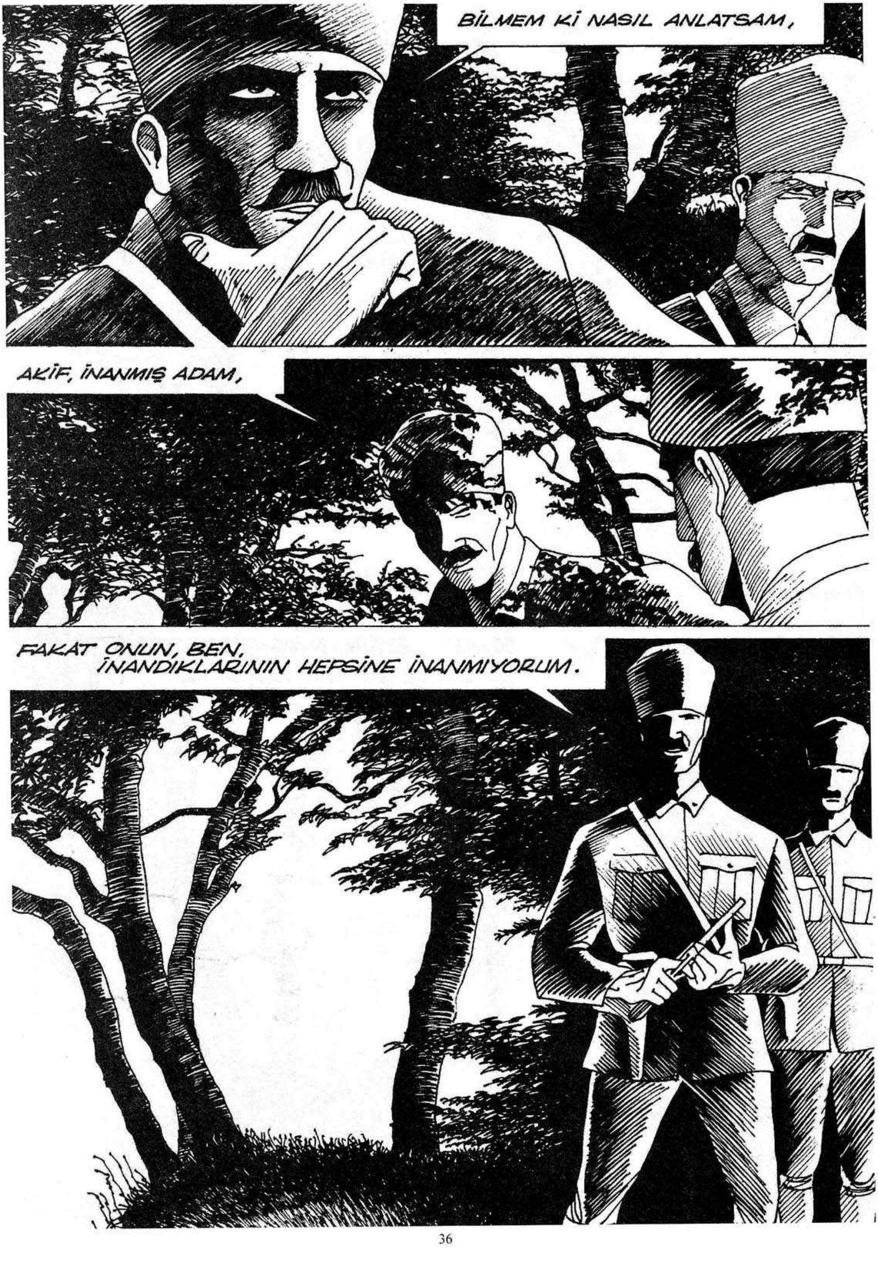
BİLMEM Kİ NASIL ANLATSAM,
AKİF, İNANMIŞ ADAM,
FAKAT ONUN, BEN, İNANDIKLARININ HEPSİNE İNANMIYORUM.

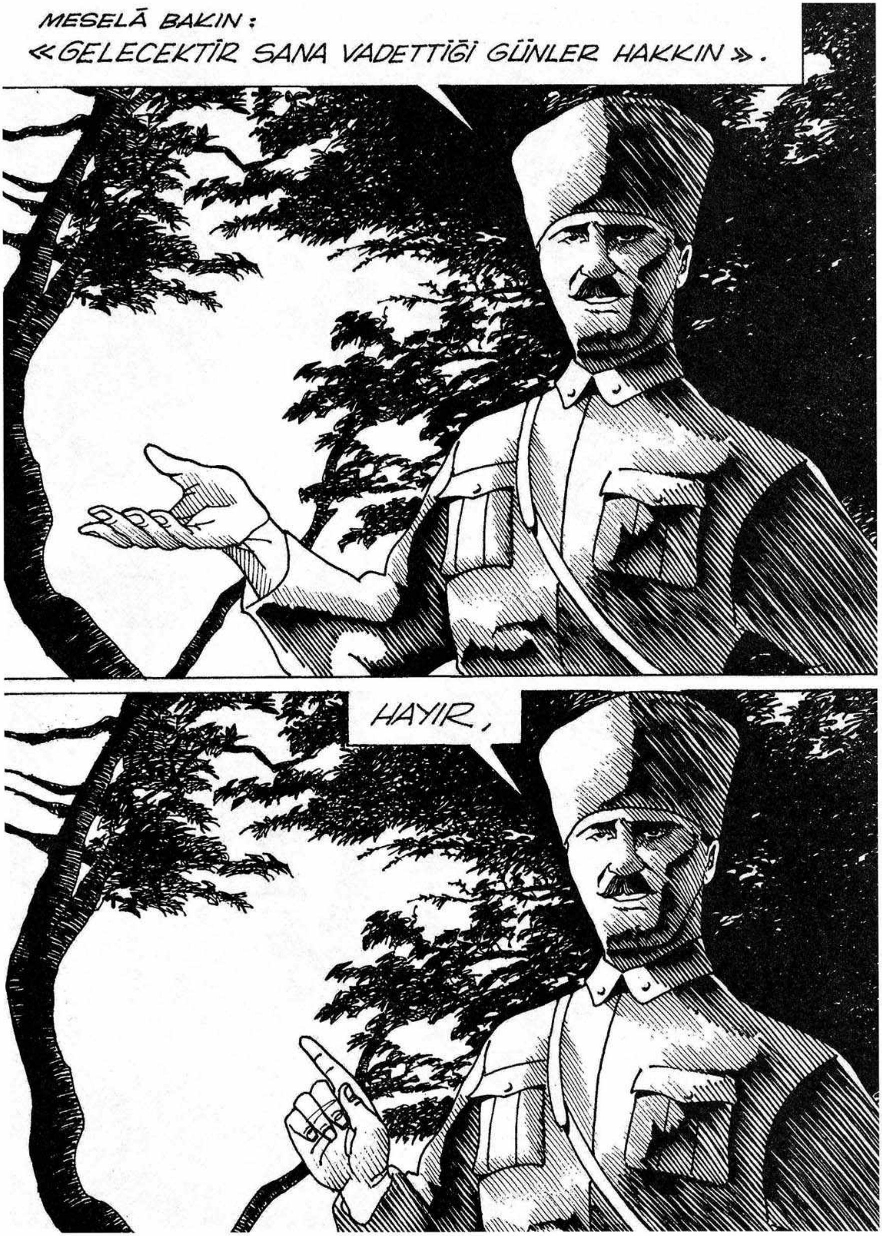
MESELĀ BAKIN:
«GELECEKTİR SANA VADETTİĞİ GÜNLER HAKKIN».
HAYIR,

GELECEK GÜNLER İÇİN
GÖKTEN ÂYET İNMEDİ BİZE.

ONU BİZ, KENDİMİZ
VADETTİK KENDİMİZE.

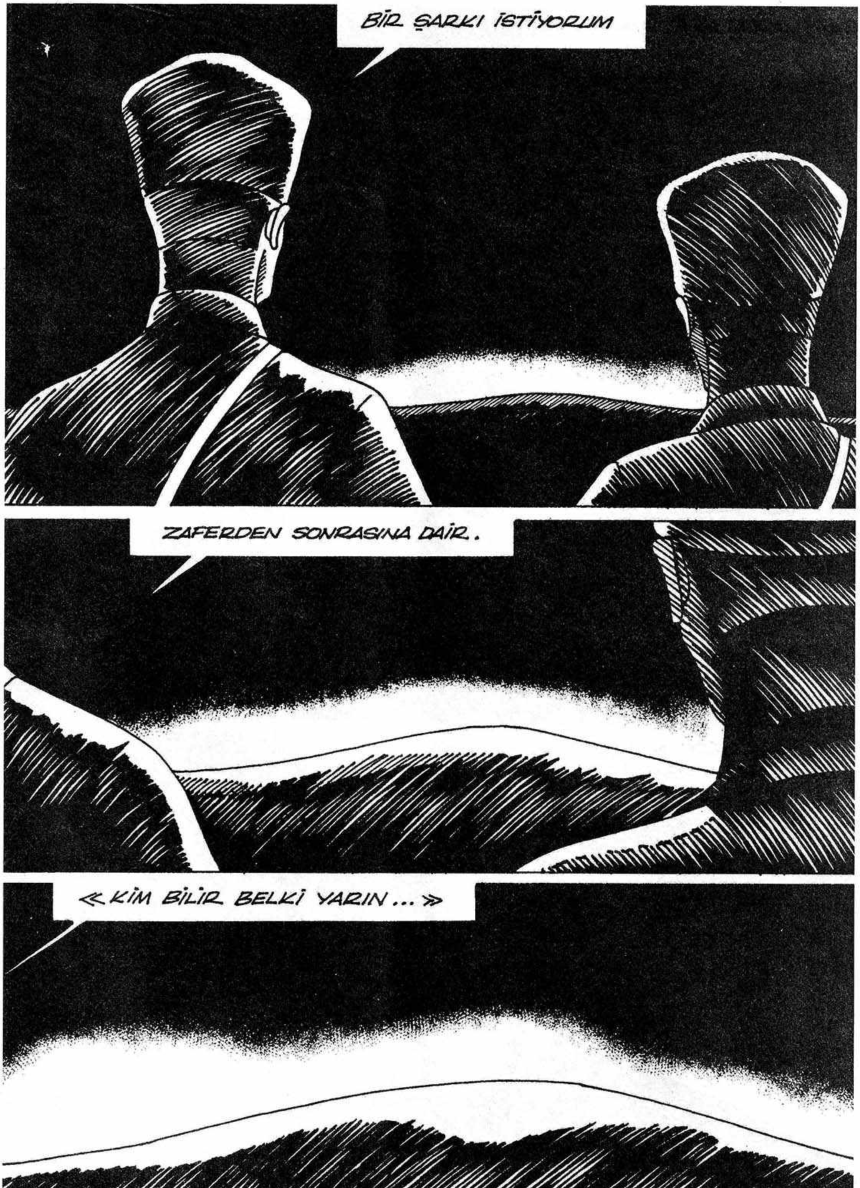
BİR ŞARKI İSTİYORUM
ZAFERDEN SONRASINA DAİR.
«KİM BİLİR BELKİ YARIN...»

SAAT BEŞE BEŞ VAR.
DAĞLAR AYDINLANIYOR.
BİR YERLERDE BİR ŞEYLER YANIYOR.
GÜN AĞARDI AĞARACAK.

KOKUSU TÜTMEĞE BAŞLADI :

ANADOLU TOPRAĞI UYANIYOR .

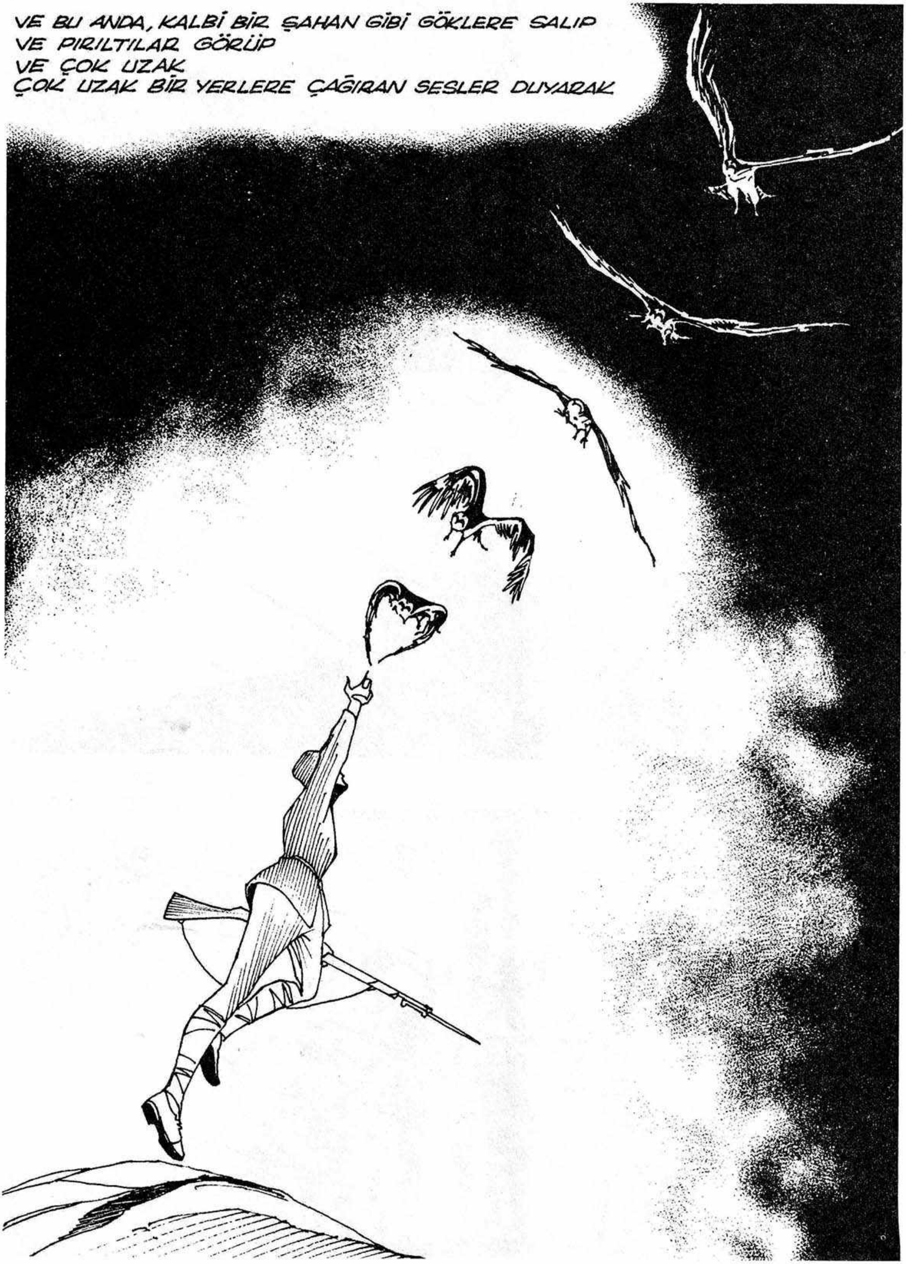
VE BU ANDA, KALBİ BİR ŞAHAN GİBİ GÖKLERE SALIP
VE PIRILTILAR GÖRÜP
VE ÇOK UZAK
ÇOK UZAK BİR YERLERE ÇAĞIRAN SESLER DUYARAK

BİR MÜTHİŞ VE MUKADDES MÂCERADA,
ÖN SAFTA, EN ÖN SIRADA,
ŞAHLANIP ÖLESİ GELİYORDU İNSANIN.

TOPÇU EVVEL MÜLÂZIMI HASAN'IN
YAŞI YİRMİ BİRDİ.
KUMRAL BAŞINI GÖKYÜZÜNE ÇEVİRDİ,
KALKTI AYAĞA.
BAKTI, YILDIZLARI AĞARAN MUAZZAM KARANLIĞA.

YUZBAŞI SORDU :
SAAT KAÇ ?
BEŞ.
YARIM SAAT SONRA DEMEK ...
98956 TÜFEK

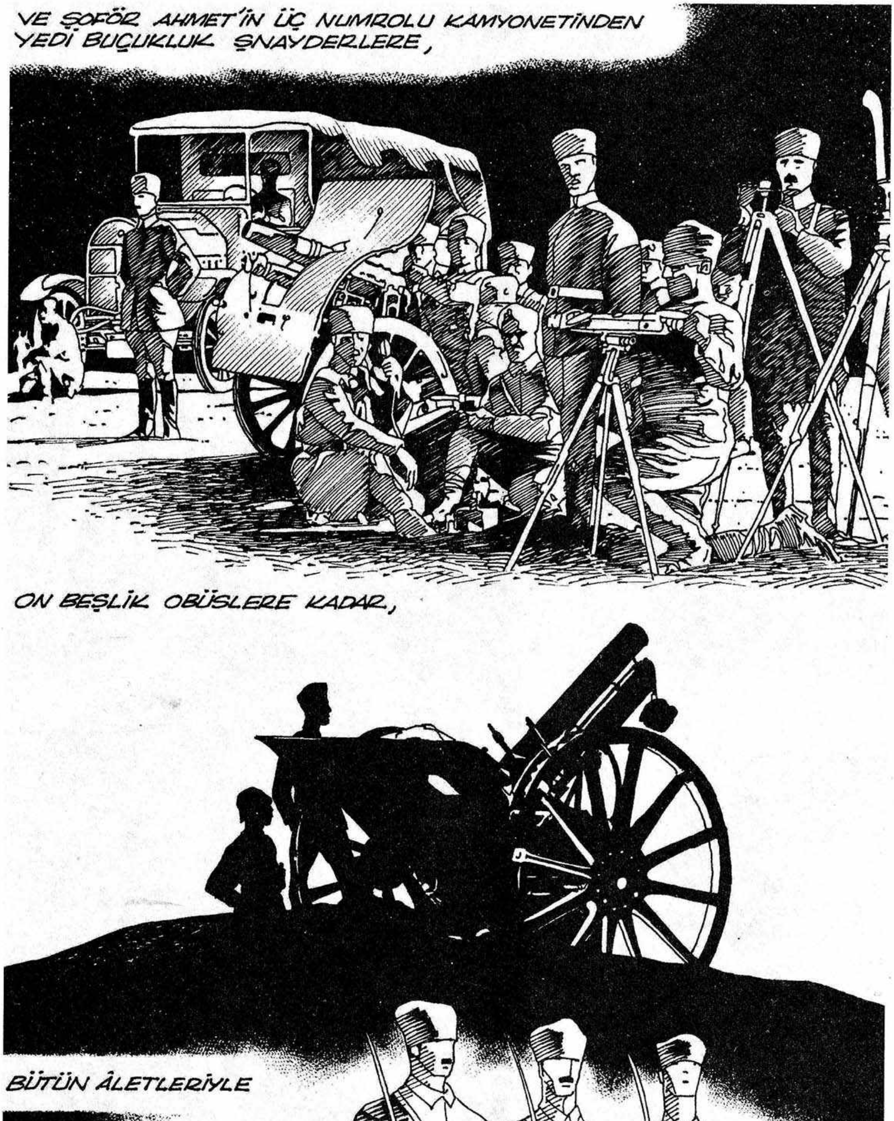
VE ŞOFÖR AHMET'İN ÜÇ NUMROLU KAMYONETİNDEN YEDİ BUÇUKLUK ŞNAYDERLERE,
ON BEŞLİK OBÜSLERE KADAR,
BÜTÜN ÂLETLERİYLE

BİRİNCİ VE İKİNCİ ORDULAR
BASKINA HAZIRDILAR.

ALACA KARANLIKTA, BİR ÇINAR DİBİNDE,
BEYGİRİNİN YANINDA DURAN
SARKIK, SİYAH BIYIKLI SÜVARİ
KISA ÇİZMELERİYLE ATLADI ATINA.

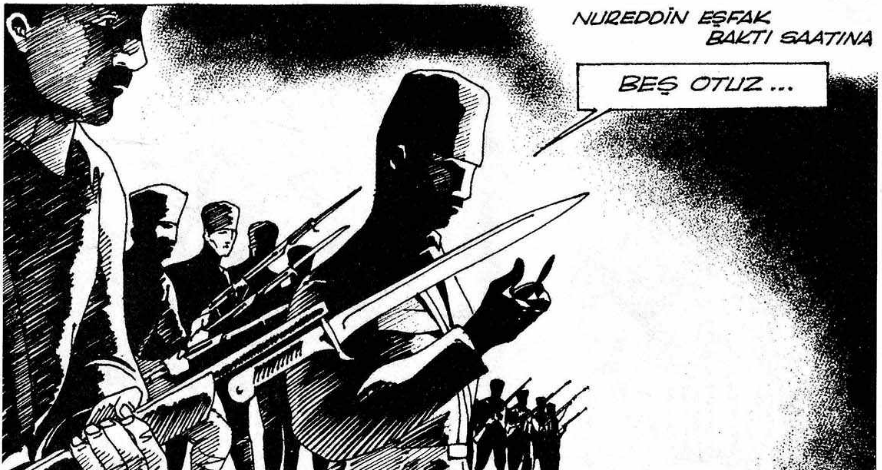
NUREDDİN EŞFAK
BAKTI SAATINA
BEŞ OTUZ...

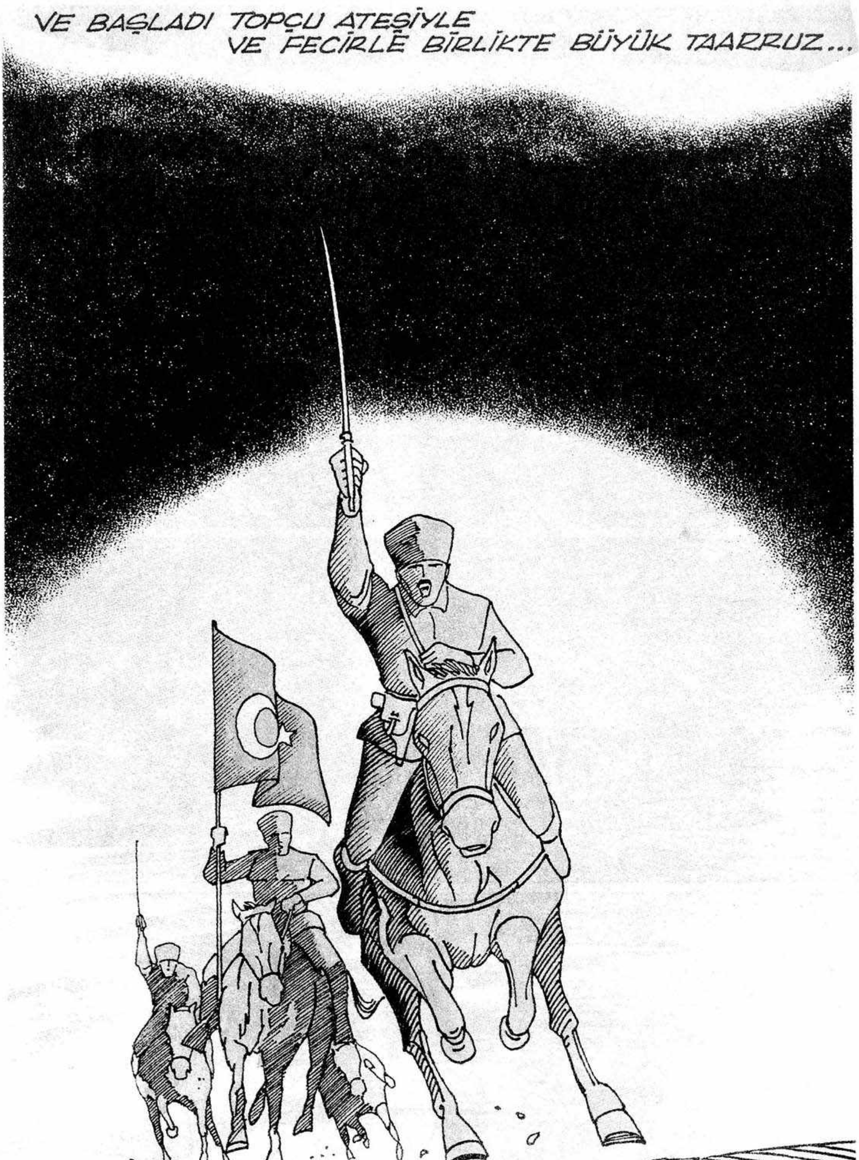
VE BAŞLADI TOPÇU ATEŞİYLE
VE FECİRLE BİRLİKTE BÜYÜK TAARRUZ...

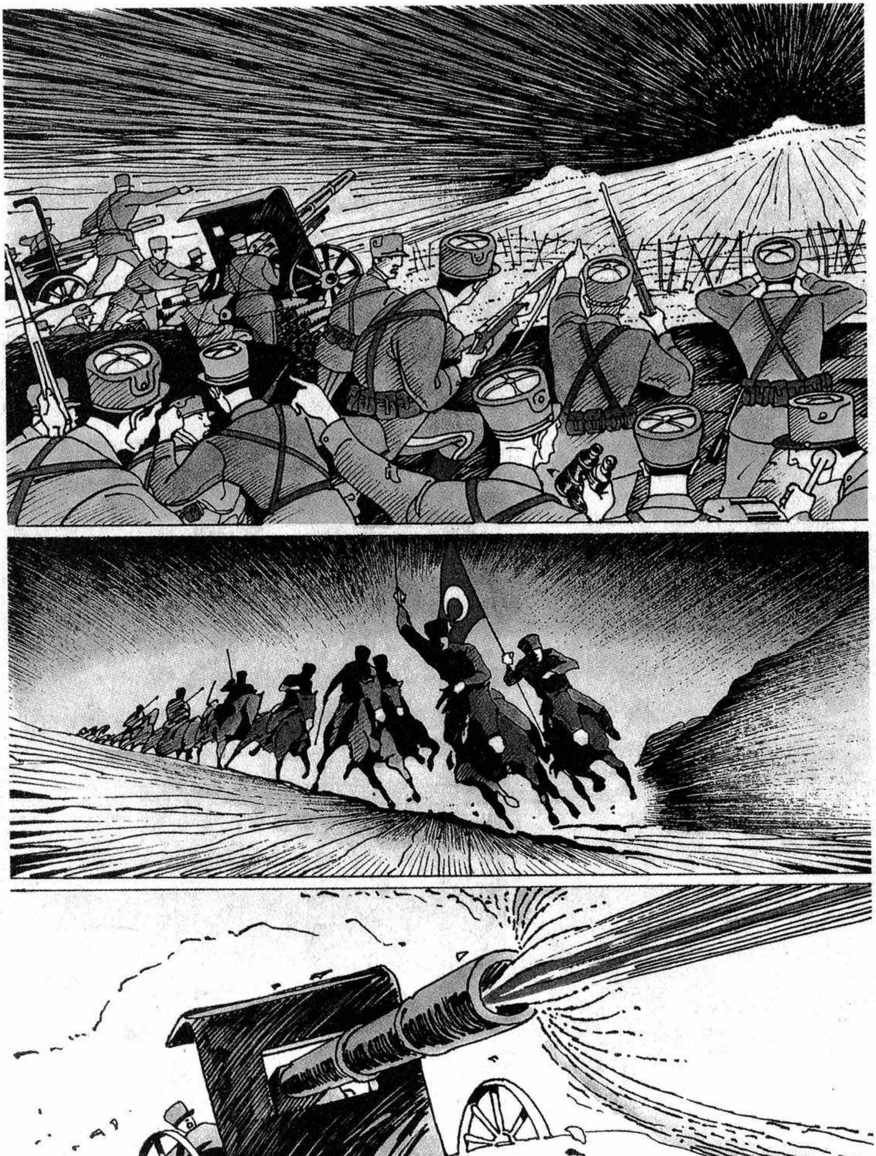

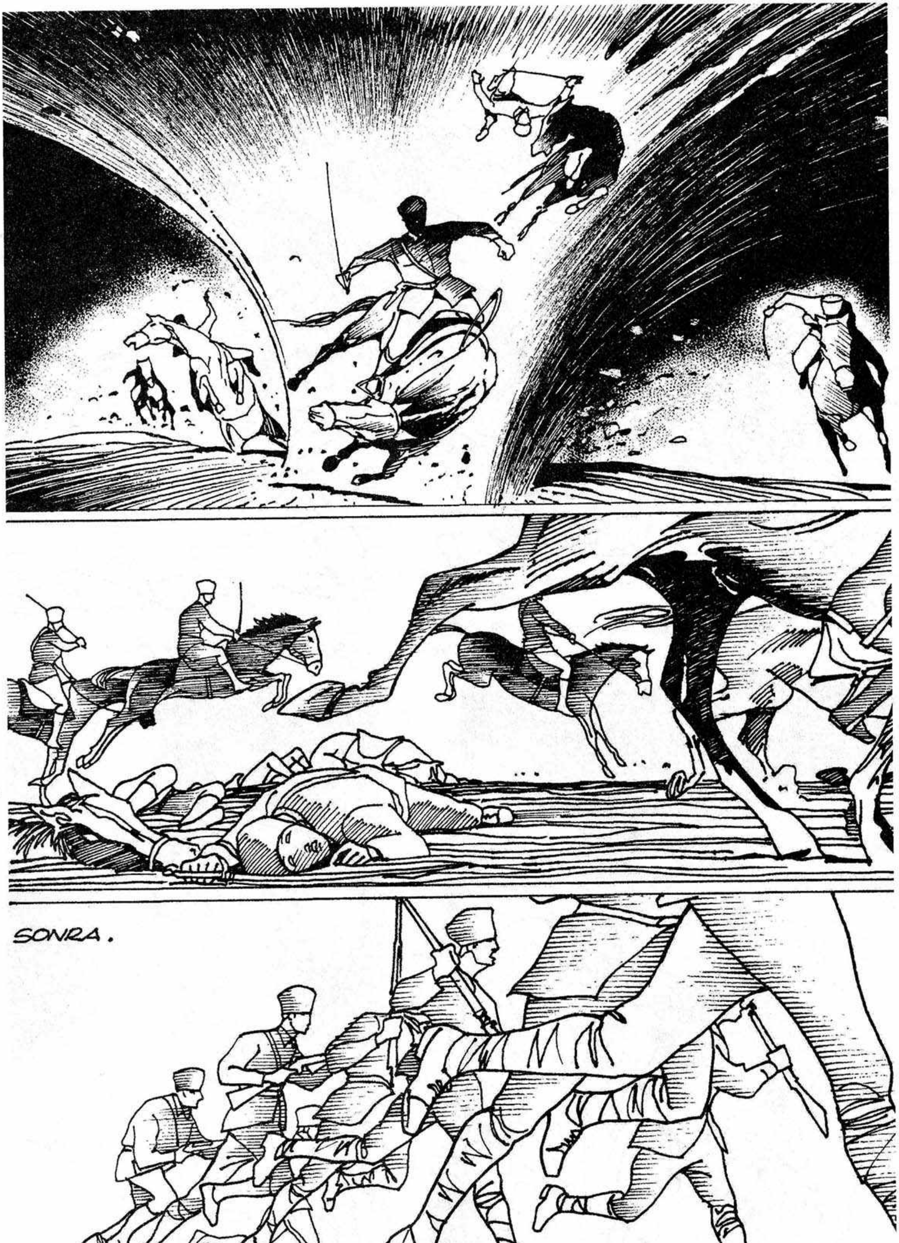
SONRA.

SONRA, DÜŞMANIN MÜSTAHKEM CEPHELERİ DÜŞTÜ.

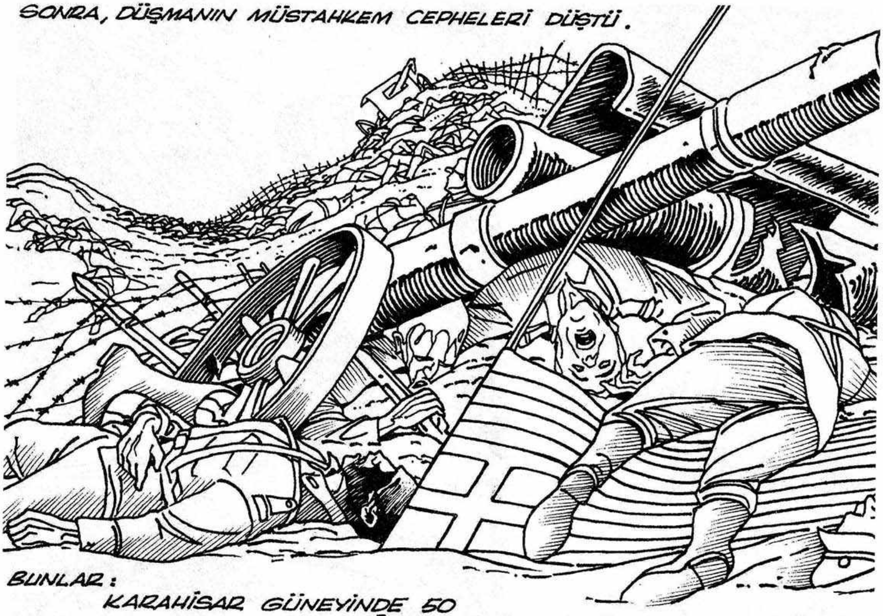

BUNLAR:
KARAHİSAR GÜNEYİNDE 50
VE DOĞUSUNDA 20-30 KİLOMETREDEYDİLER.

SONRA, DÜŞMAN ORDUSU KUVÂYİ KÜLLİYESİNİ İHÂTA ETTİK
ASLIHANLAR CİVARINDA
30 AĞUSTOSA KADAR

SONRA, 30 AĞUSTOSTA DÜŞMAN KUVÂYİ KÜLLİYESİ İMHA VE ESİR OLUNDU.

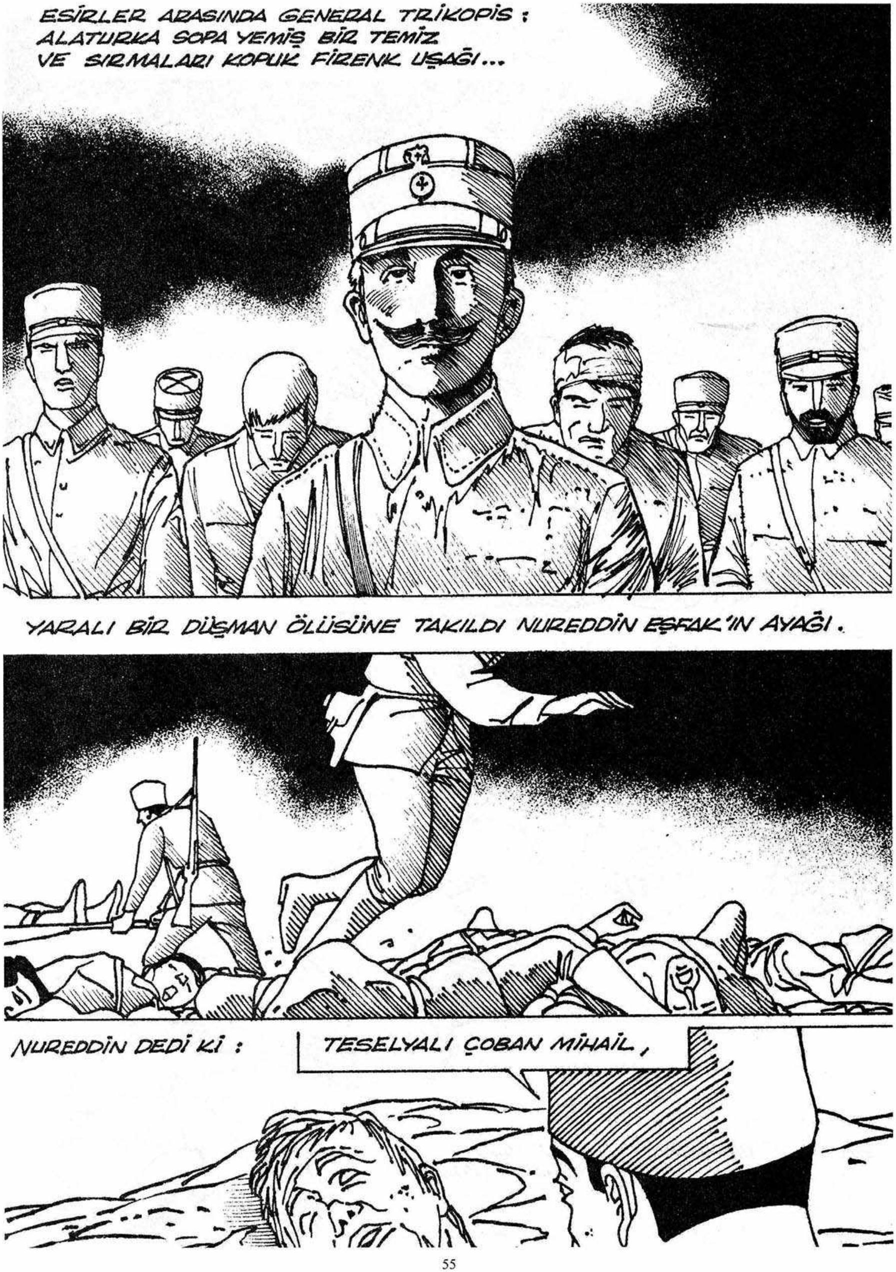
ESİRLER ARASINDA GENERAL TRİKOPİS :
ALATURKA SOPA YEMİŞ BİR TEMİZ
VE SIRMALARI KOPUK FİRENK UŞAĞI...
YARALI BİR DÜŞMAN ÖLÜSÜNE TAKILDI NUREDDİN EŞFAK'IN AYAĞI.
NUREDDİN DEDİ Kİ :
TESELYALI ÇOBAN MİHAİL,

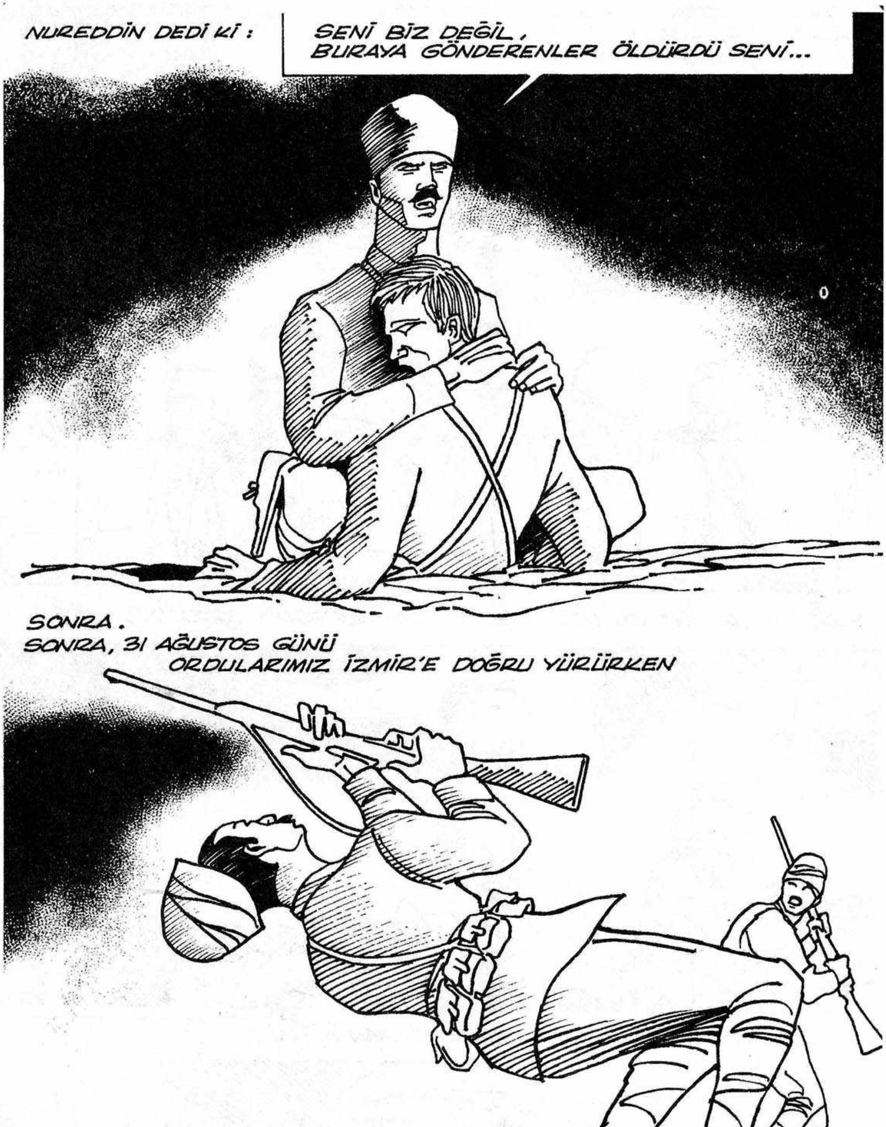
NUREDDİN DEDİ Kİ :
SENİ BİZ DEĞİL, BURAYA GÖNDERENLER ÖLDÜRDÜ SENİ...
SONRA.
SONRA, 31 AĞUSTOS GÜNÜ ORDULARIMIZ İZMİR'E DOĞRU YÜRÜRKEN
SERSERİ BİR KURŞUNLA VURULAN DELİ ERZURUMLUYDU.

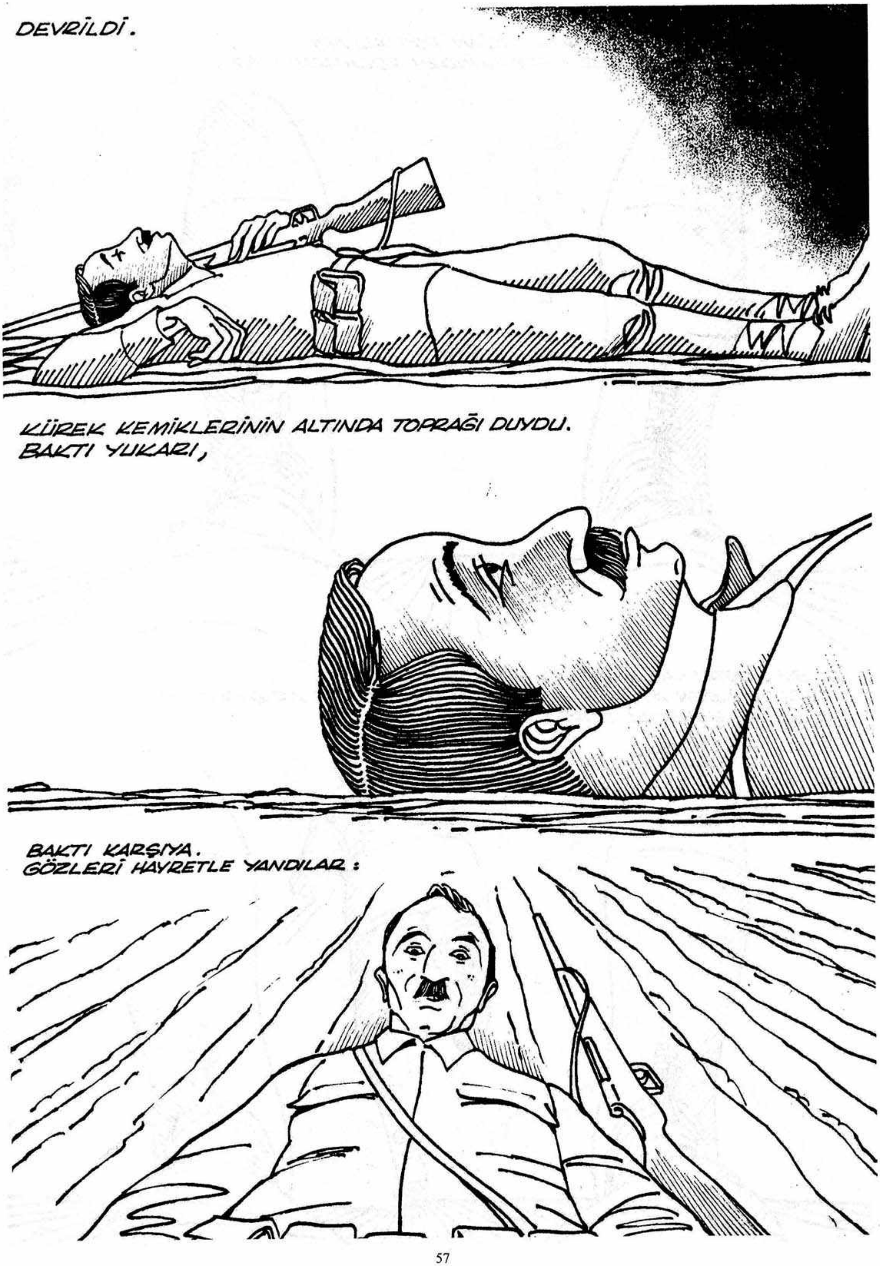
DEVRİLDİ.
KÜREK KEMİKLERİNİN ALTINDA TOPRAĞI DUYDU.
BAKTI YUKARI,
BAKTI KARŞIYA.
GÖZLERİ HAYRETLE YANDILAR :

ÖNÜNDE, SIRTÜSTÜ, YAN YANA YATAN POSTALLARI
HER SEFERKİNDEN KOCAMANDILAR .

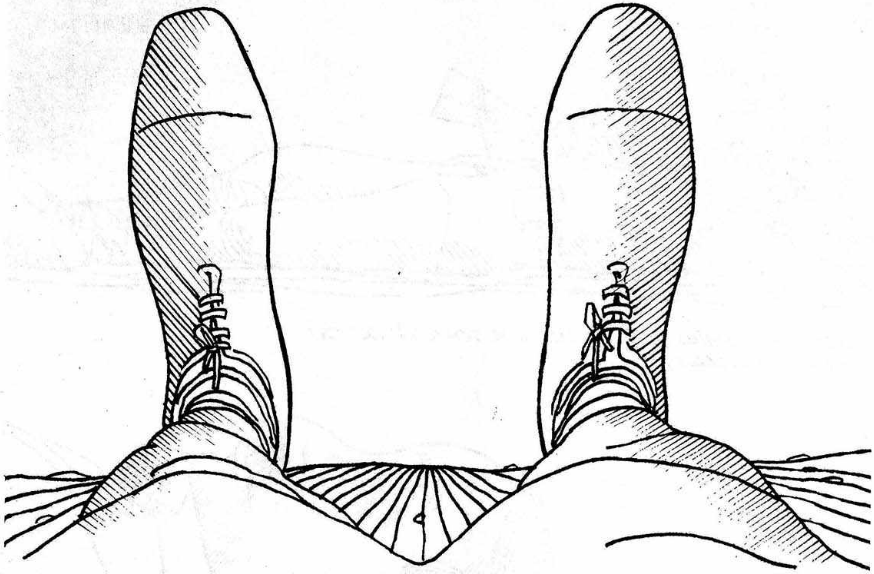

VE BU POSTALLAR DAHA BİR HAYLİ ZAMAN
ÜZERLERİNDEN ATLAYIP GEÇEN ARKADAŞLARIN ARKASINDAN
SEYREDİP GÜNEŞLİ GÖKYÜZÜNÜ

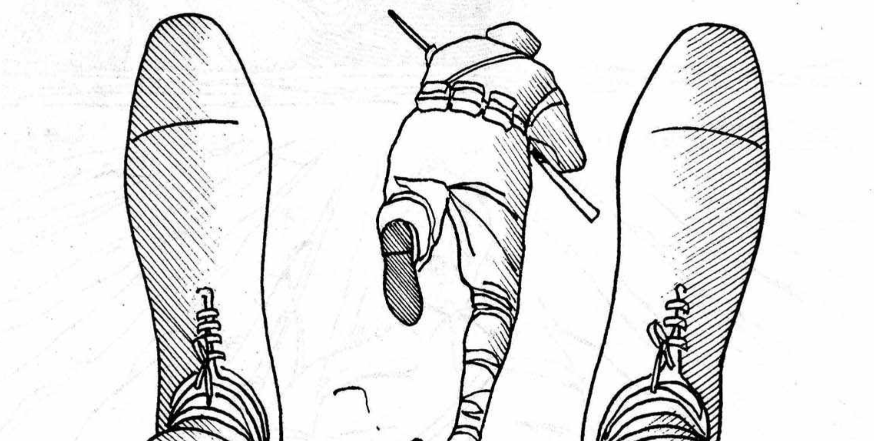

İHTİYAR BİR MUHACİR KARISINI DÜŞÜNDÜLER.

SONRA.
SONRA, SARSILIP AYRILDILAR BİRBİRLERİNDEN
VE DELİ ERZURUMLU ÖLÜRKEN KEDERİNDEN
YÜZLERİNİ TOPRAĞA DÖNDÜLER.

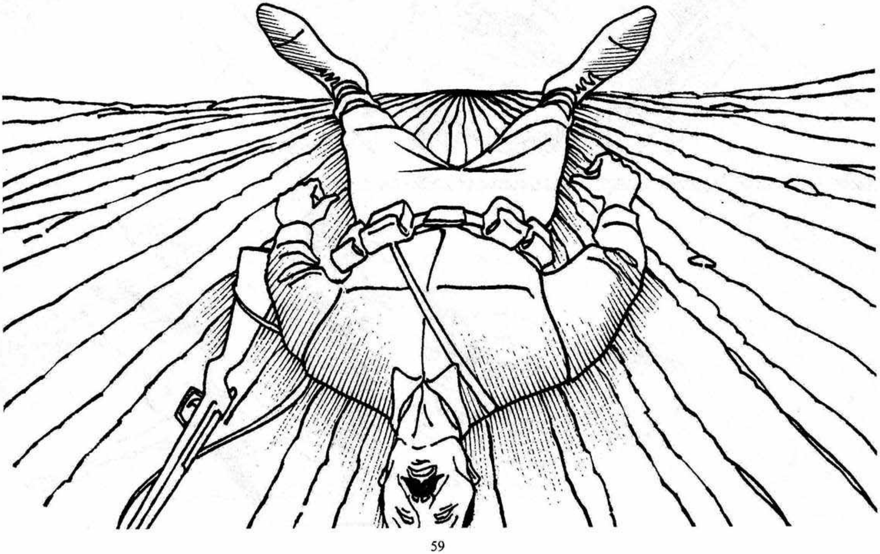

SOLDA, İLERDEYDİ ALİ ONBAŞI.
KAN İÇİNDEYDİ YÜZÜ GÖZÜ.
BİR SÜVARİ TAKIMI GEÇTİ YANINDAN DÖRTNALA.

KAÇANI KOVALAMIYORDU YALNIZ
ULAŞMAK DA İSTİYORDU BİR YERLERE

VE SADECE KAHRETMİYOR
YARATIYORDU DA.

VE KILIÇLARIN,
NALLARIN,
ELLERİN
VE GÖZLERİN PIRILTISI
ARDARDA ÇAKAN AYDINLIK BİR BÜTÜNDÜ.
ALİ ONBAŞI BİR ŞİMŞEK HIZIYLA DÜŞÜNDÜ
VE ŞU TÜRKÜYÜ DUYDU :

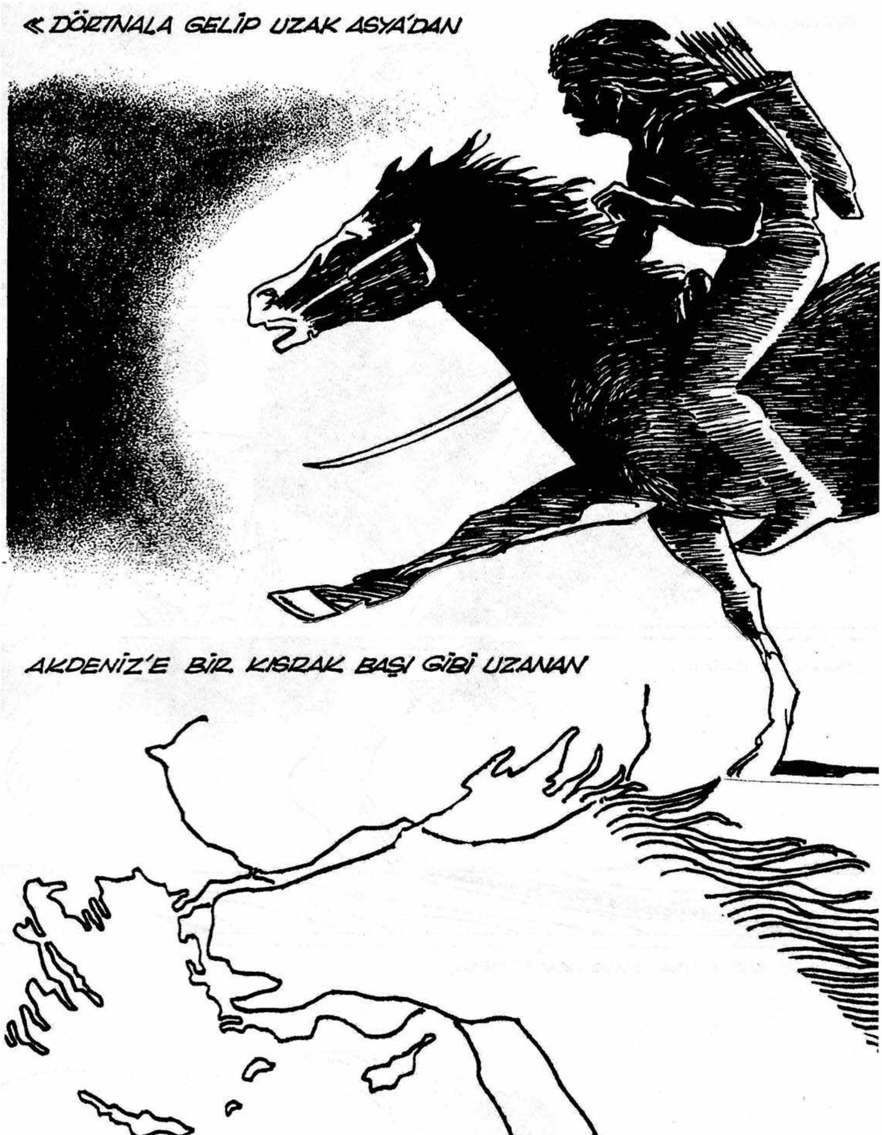
« DÖRTNALA GELİP UZAK ASYA'DAN
AKDENİZ'E BİR KISRAK BAŞI GİBİ UZANAN
BU MEMLEKET BİZİM.

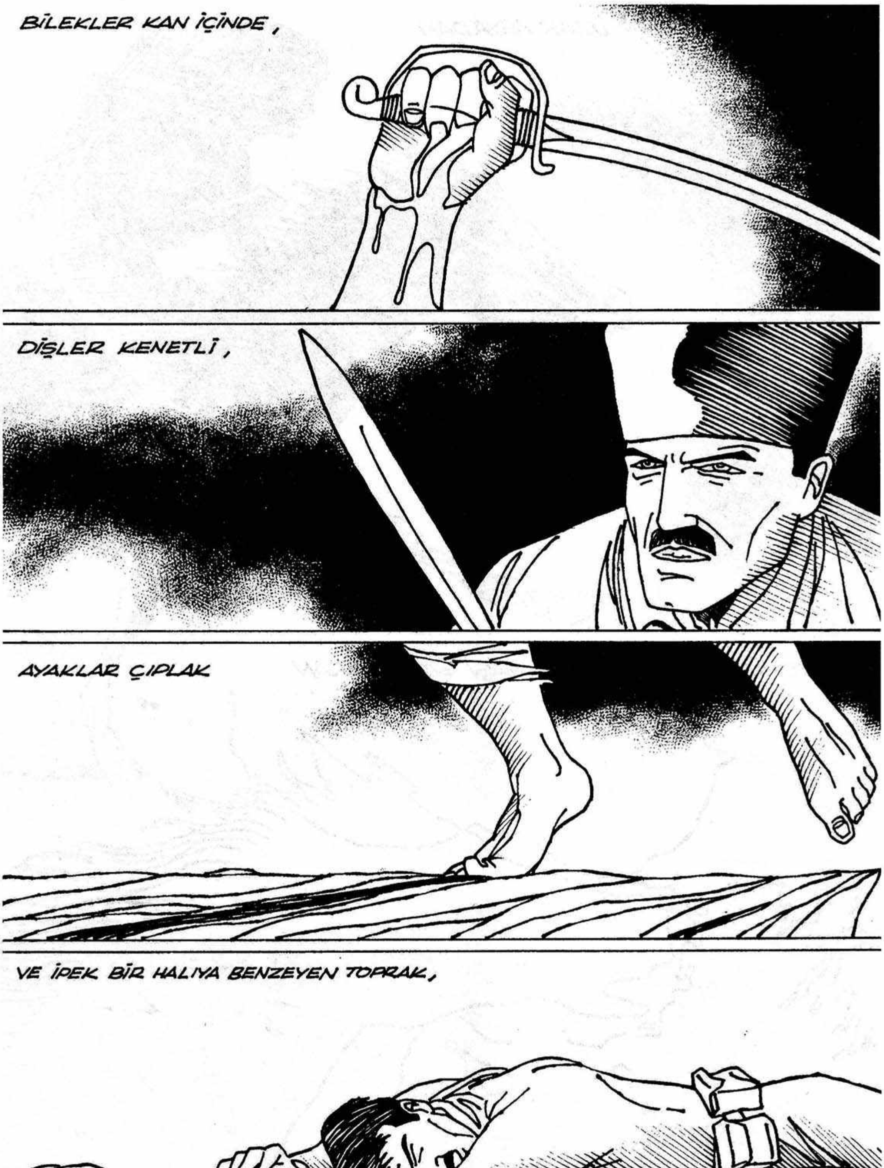
BİLEKLER KAN İÇİNDE ,
DİŞLER KENETLİ ,
AYAKLAR ÇIPLAK
VE İPEK BİR HALIYA BENZEYEN TOPRAK,

BU CEHENNEM,

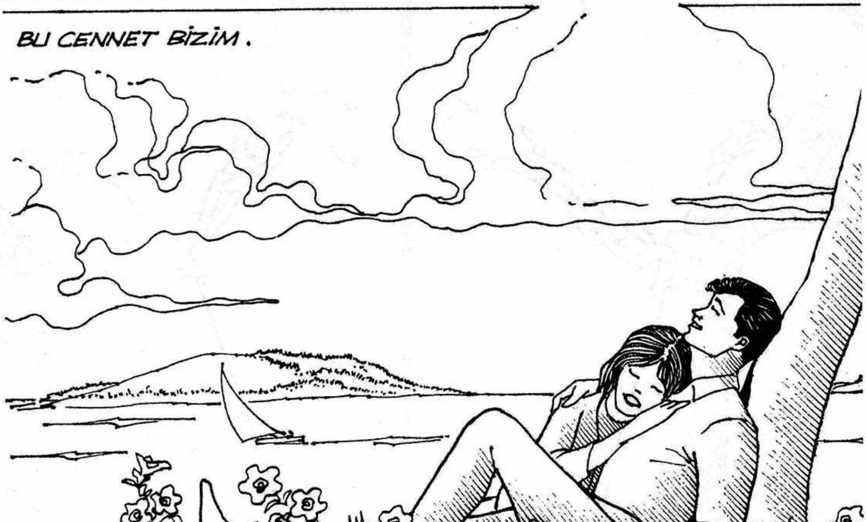
BU CENNET BİZİM.

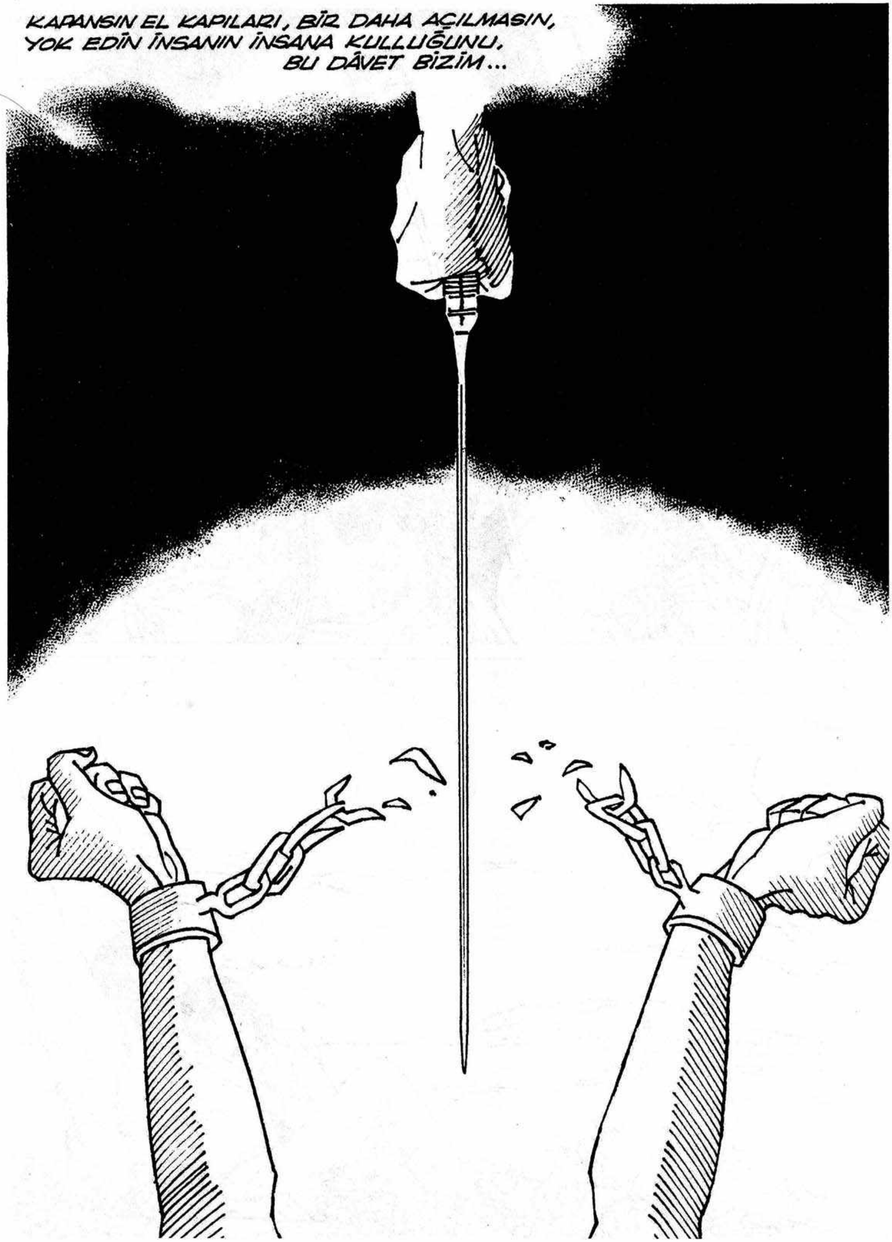
KAPANSIN EL KAPILARI, BİR DAHA AÇILMASIN,
YOK EDİN İNSANIN İNSANA KULLUĞUNU.
BU DÂVET BİZİM...

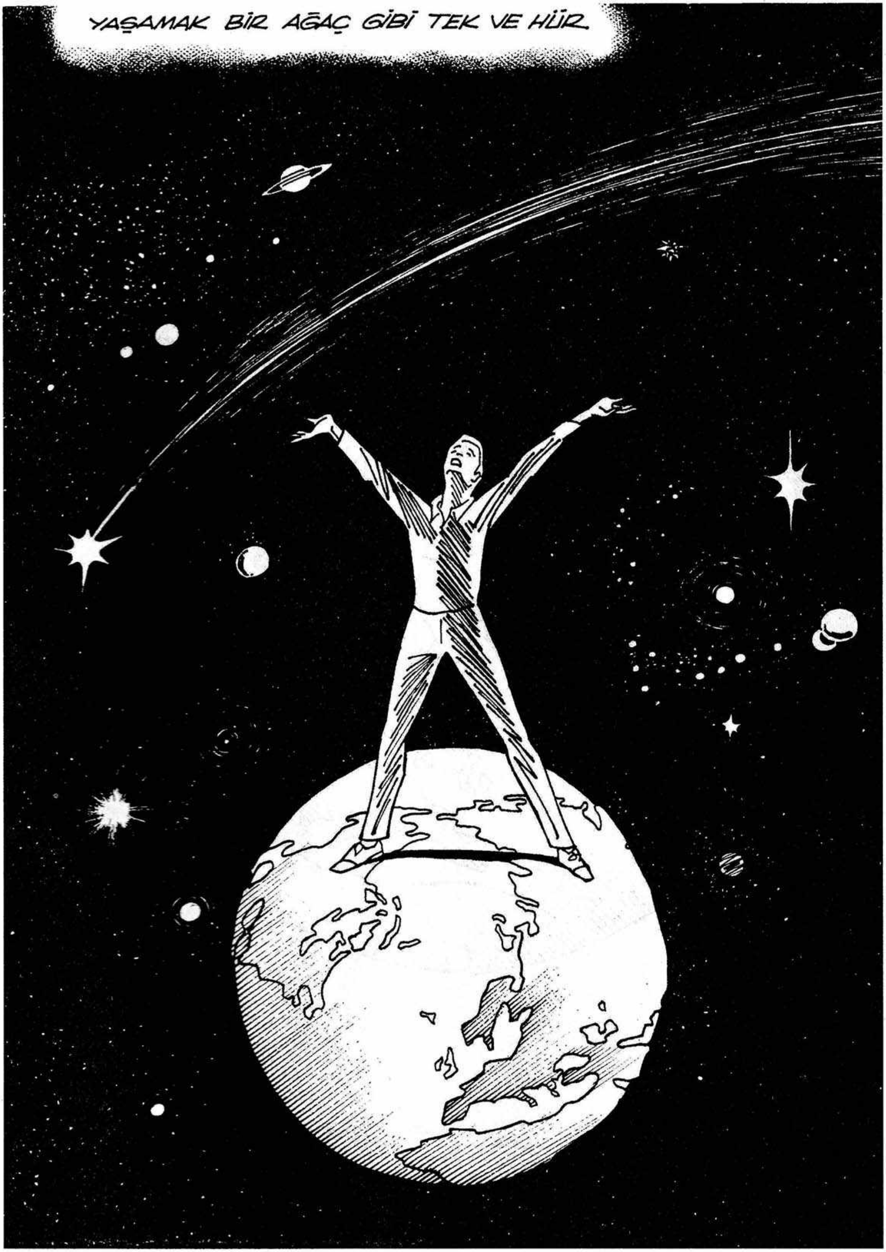
YAŞAMAK BİR AĞAÇ GİBİ TEK VE HÜR

VE BİR ORMAN GİBİ KARDEŞÇESİNE,
BU HASRET BİZİM ..>

SONRA.
SONRA, 9 EYLÜLDE İZMİR'E GİRDİK.

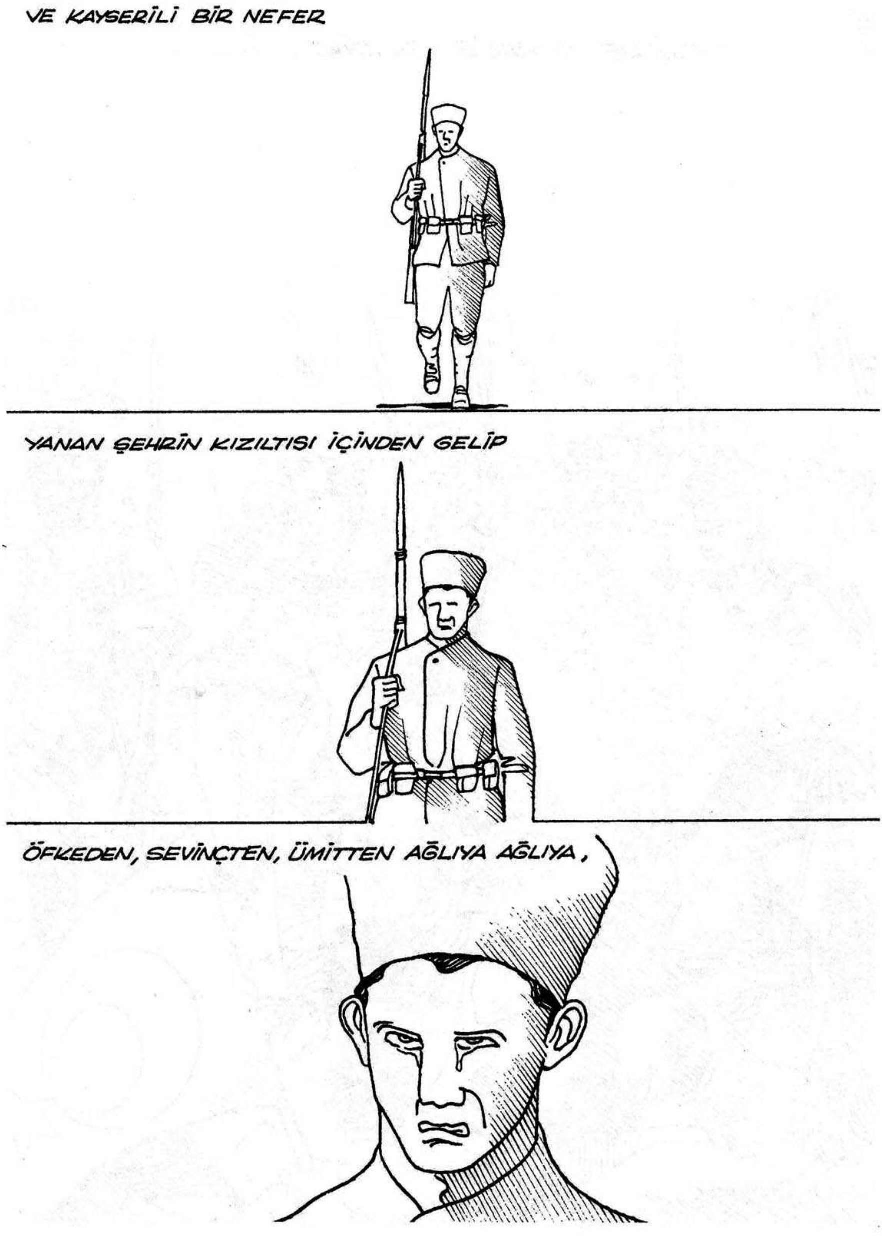
VE KAYSERİLİ BİR NEFER
YANAN ŞEHRİN KIZILTISI İÇİNDEN GELİP
ÖFKEDEN, SEVİNÇTEN, ÜMİTTEN AĞLIYA AĞLIYA,

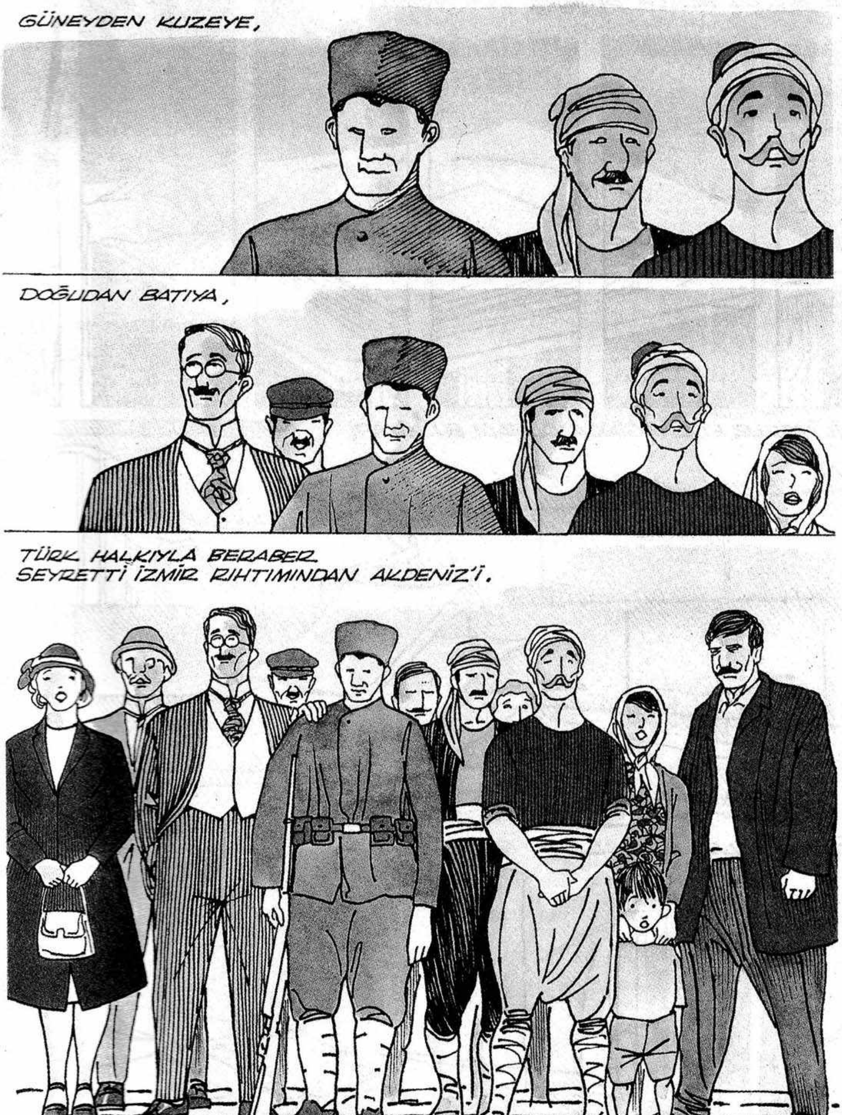
GÜNEYDEN KUZEYE,
DOĞUDAN BATIYA,
TÜRK HALKIYLA BERABER
SEYRETTİ İZMİR RIHTIMINDAN AKDENİZ'İ.

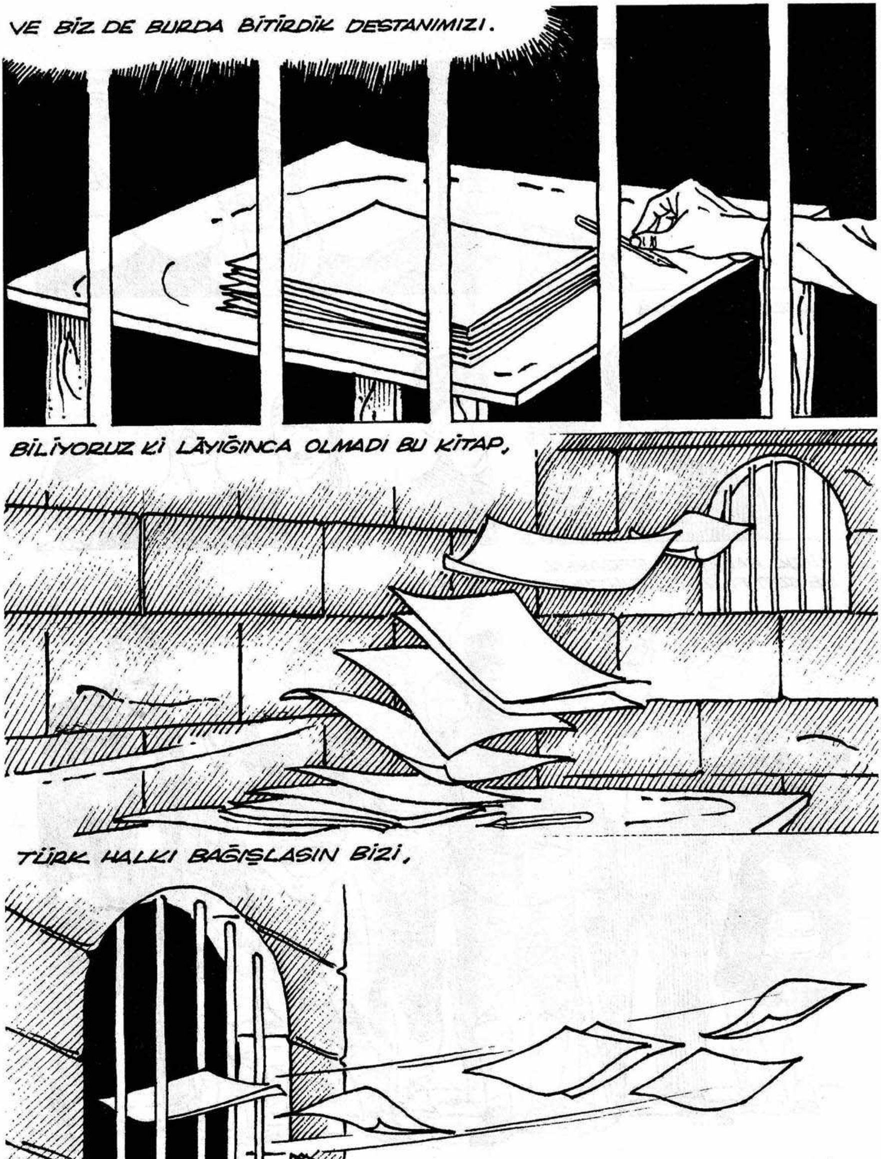
VE BİZ DE BURDA BİTİRDİK DESTANIMIZI.
BİLİYORUZ Kİ LÂYIĞINCA OLMADI BU KİTAP,
TÜRK HALKI BAĞIŞLASIN BİZİ,